PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Leto VI - Štev. 11 (1699) Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. post. I. gr.

TRST, sobota 13. januarja 1951

Cena 15 lir

Čitatelji!

Naročite se na „Primorski dnevnik“:

NAROČNINA: ZA VSE LETO 2600 LIR
ZA POL LETA 1400 »
ZA ČETRT LETA 750 »
ZA EN MESEC 260 »

Naroča se pri upravi: Trst, Ul. sv. Frančiška št. 20, tel. 7338
Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska, Trst 11.5374

Gordijski vozel nemške oborožitve

Dogodki zadnjih dni kažejo, da so zapadnjaki izgubili nado doseči še neke vidne uspehe na vzhodu ali Aziji sploh. Razočaranje, ki se je zaradi tega polastilo širokih ljudskih množic pa tudi nekih voditeljev zlasti v Ameriki, je tako veliko, da je pripomoglo precej k porastu izolacionizma. Pojavlja se mnogo Američanov, ki so mnenja, da je najbolje, če se Amerika reši svojih vojaških in gospodarskih obveznosti, katerih namen je obramba ostalega sveta in da se potegne nazaj na svojo celino, češ da se bo na ta način najbolje obranila svojega sovjetskega nasprotnika. Vendar je večina zaenkrat še vedno na oni strani, ki pravi, da se Amerika s tem ne bo mogla rešiti in da leži njena poslednja obrambna črta v Evropi. Kje pa naj bi ta ležala, o tem si tam niso edini. Načrti valujejo med Pireneji in Visto, oslanjajoč se bolj na trenutno razpoloženje voditeljev zapada in na trenuten položaj v svetu, kot pa na stvarne argumente vojne strategije.

Ta razvoj dogodkov je pokazal, da so zapadne velesile, milo rečeno, močno precenjevale svoje sile in sedaj toliko bolj mrzlično hitè, kako bi zamašile luknje, ki so se pojavile. Polastilo se jih je prepričanje, da bo tudi v Evropi obramba nemogoča, ako se čimprej ne posreči vključiti Zapadne Nemčije, ki s svojimi 50 milijoni prebivalcev in proizvodno silo Porurja še vedno predstavlja zelo močan vojaški činitelj v Evropi. Izgledi za obrambo brez te so namreč zelo skromni. Amerika je napovedala, da bo letos pripevala kvečjemu lahko še 6 diviizij, Anglija pravi, da ne more dati sploh ničesar več, Belgija govori o dveh, Italija, ki proti Jugoslaviji tako rada kaže mišice, bi pa mogla dati le 3 in prav malo več Francija. Torej če seštejemo vse skupaj, zelo zelo malo v primeri s stotinami dobro izvežbanih divizij, s katerimi razpolaga SZ in njenimi desettisočt tankov in letal.

Tako naj bi v tem nevarnem in težkem položaju postala ravno Nemčija rešilni angel zapada, le da si tam še vedno niso na jasnem, kako bi temu angelu pritisnili Marsovo čelado na glavo. Ameriškemu naganjanju, ki za vsako ceno zahteva oborožitev, je morala sicer slednjič popustiti Francija, ki se pa navzlic svoji slabosti, katero kaže dejstvo, da se bolj pa v svojih kolonijah na vzhodu, še vedno krčevito upira nemški oboroževalni. Na nedavni konferenci atlantskih sil v Bruslju, je komaj pristala na to, da se sprejme tudi Nemce v zapadno vojsko, toda ne v večjih skupinah kot tako imenovani »combat-teams», ki bi smeli imeti največ 6000 mož, podeljenih potem po raznih divizijah atlantske vojske. Načrt bi preveč očitno hotel uporabiti Nemce le za topovsko hrano in izkoriščanje njih oddelkov za nevarne podvige, ki zahtevajo posebno vojaško spretnost. Nemci bi seveda s svojimi »bojnimi oddelki« ne imeli nobenega vpliva na vojaške operacije in na druge ukrepe vrhovnega vodstva, ker bi njih častniki ne presegali čin navadnega polkovnika.

Zato se je seveda takoj pokazalo, da so ti računi precej brez krčmarja. Nemška desnočarska vlada, kakor tudi njena socialistična opozicija sta obe takoj izjavili, da taki sklepi ne morejo služiti niti kot osnova za neke razgovore. Zapadna Nemčija nima nobenega namena dajati svoje ljudi za nameščence v atlantsko vojsko. Bila bi sicer pripravljena pristopiti v zapadni obrambni sistem, toda le pod pogoji popolne enakopravnosti. To bi pomenilo, da se sklene z Zapadno Nemčijo najprej mirovna pogodba, ki jim bo proti zapadnjakom vrnila suvereniteto in s tem pravico do ponovne oboroževe. Potem bi Nemčija s svojo vojsko pristopila v zapadni blok kot soudeleženec, ki bi mu bilo težko odrekati soodločanje v vojaških stvareh in posredno na svetovno politiko.

Ti izgledi so seveda najprej močno vznemirili Francoze, na drugi strani so pa spravili na noge SZ, ki se smatra ob taki rešitvi za neposredno ogroženo. Saj so pokazali, da leži na dnu nemških duš kot posebna težnja združitev obeh Nemčij in za njo želja po obnovi njene veličine. Obojega boji, ker bi se z združitvijo Nemčije Evropa približala onemu ravnovesju, ki je vedno bilo cilj svetovne politike proti velesili, ki si je lastila nadvlado, danes torej SZ. Zato se je SZ z vsemi sredstvi vedno bila na jasnem, kako bi temu angelu pritisnili Marsovo čelado na glavo. Ameriškemu naganjanju, ki za vsako ceno zahteva oborožitev, je morala sicer slednjič popustiti Francija, ki se pa navzlic svoji slabosti, katero kaže dejstvo, da se bolj pa v svojih kolonijah na vzhodu, še vedno krčevito upira nemški oboroževalni. Na nedavni konferenci atlantskih sil v Bruslju, je komaj pristala na to, da se sprejme tudi Nemce v zapadno vojsko, toda ne v večjih skupinah kot tako imenovani »combat-teams», ki bi smeli imeti največ 6000 mož, podeljenih potem po raznih divizijah atlantske vojske. Načrt bi preveč očitno hotel uporabiti Nemce le za topovsko hrano in izkoriščanje njih oddelkov za nevarne podvige, ki zahtevajo posebno vojaško spretnost. Nemci bi seveda s svojimi »bojnimi oddelki« ne imeli nobenega vpliva na vojaške operacije in na druge ukrepe vrhovnega vodstva, ker bi njih častniki ne presegali čin navadnega polkovnika.

Zato se je seveda takoj pokazalo, da so ti računi precej brez krčmarja. Nemška desničarska vlada, kakor tudi njena socialistična opozicija sta obe takoj izjavili, da taki sklepi ne morejo služiti niti kot osnova za neke razgovore. Zapadna Nemčija nima nobenega namena dajati svoje ljudi za nameščence v atlantsko vojsko. Bila bi sicer pripravljena pristopiti v zapadni obrambni sistem, toda le pod pogoji popolne enakopravnosti. To bi pomenilo, da se sklene z Zapadno Nemčijo najprej mirovna pogodba, ki jim bo proti zapadnjakom vrnila suvereniteto in s tem pravico do ponovne oboroževe. Potem bi Nemčija s svojo vojsko pristopila v zapadni blok kot soudeleženec, ki bi mu bilo težko odrekati soodločanje v vojaških stvareh in posredno na svetovno politiko.

Ti izgledi so seveda najprej močno vznemirili Francoze, na drugi strani so pa spravili na noge SZ, ki se smatra ob taki rešitvi za neposredno ogroženo. Saj so pokazali, da leži na dnu nemških duš kot posebna težnja združitev obeh Nemčij in za njo želja po obnovi njene veličine. Obojega boji, ker bi se z združitvijo Nemčije Evropa približala onemu ravnovesju, ki je vedno bilo cilj svetovne politike proti velesili, ki si je lastila nadvlado, danes torej SZ. Zato se je SZ z vsemi sredstvi vedno bila na jasnem, kako bi temu angelu pritisnili Marsovo čelado na glavo. Ameriškemu naganjanju, ki za vsako ceno zahteva oborožitev, je morala sicer slednjič popustiti Francija, ki se pa navzlic svoji slabosti, katero kaže dejstvo, da se bolj pa v svojih kolonijah na vzhodu, še vedno krčevito upira nemški oboroževalni. Na nedavni konferenci atlantskih sil v Bruslju, je komaj pristala na to, da se sprejme tudi Nemce v zapadno vojsko, toda ne v večjih skupinah kot tako imenovani »combat-teams», ki bi smeli imeti največ 6000 mož, podeljenih potem po raznih divizijah atlantske vojske. Načrt bi preveč očitno hotel uporabiti Nemce le za topovsko hrano in izkoriščanje njih oddelkov za nevarne podvige, ki zahtevajo posebno vojaško spretnost. Nemci bi seveda s svojimi »bojnimi oddelki« ne imeli nobenega vpliva na vojaške operacije in na druge ukrepe vrhovnega vodstva, ker bi njih častniki ne presegali čin navadnega polkovnika.

Zato se je seveda takoj pokazalo, da so ti računi precej brez krčmarja. Nemška desničarska vlada, kakor tudi njena socialistična opozicija sta obe takoj izjavili, da taki sklepi ne morejo služiti niti kot osnova za neke razgovore. Zapadna Nemčija nima nobenega namena dajati svoje ljudi za nameščence v atlantsko vojsko. Bila bi sicer pripravljena pristopiti v zapadni obrambni sistem, toda le pod pogoji popolne enakopravnosti. To bi pomenilo, da se sklene z Zapadno Nemčijo najprej mirovna pogodba, ki jim bo proti zapadnjakom vrnila suvereniteto in s tem pravico do ponovne oboroževe. Potem bi Nemčija s svojo vojsko pristopila v zapadni blok kot soudeleženec, ki bi mu bilo težko odrekati soodločanje v vojaških stvareh in posredno na svetovno politiko.

padnjaki. Po ruskem mnenju je zaradi tega tudi potovanje Eisenhowerja po Evropi povsem brezpredmetno in odvišno. O zedinjeni in nevtralizirani Nemčiji si pa prav nihče ne dela iluzij, da ne bi v sedanjem položaju prav kmalu postala lahek plen Sovjetske zveze.

Stališče jugoslovanske vlade glede vključitve Zahodne Nemčije v Atlantsko armado pa je povedal maršal v svojem zadnjem pogovoru z beograjskim dopisnikom United Pressa, ko je dejal:

Za rešitev vprašanja Nemčije je treba doseči sporazum zaveznikov. Ne bi smeli iti po poti ustvarjanja vzhodnonemške in zahodnonemške vojske. To bi pomenilo oddaljitev od rešitve, to bi pomenilo da se, da to vprašanje rešiti samo z orožjem. To ni pravilno in tudi ni čas, da bi mislili samo na tako rešitev.

Dočim se zapadnjaki spričo razpoloženja svojih ljudskih množic, ki bi za vsako ceno hotele ohraniti mir ne upajo upreti ruskemu pozivu na novo konferenco, sicer dobro vedoč, da ima ta le propagandne smotre, se zdi da je tudi Nemce precej popustila dobra volja in da so se začeli zavedati svojega neprijetnega položaja. Težjo kot blazina med obema svetovnima blokoma z izgledom, da bi se spopad med njima odigraval prevsem na nemških tleh. Sami so za vsak poseg v borbo nepripravljeni, poleg tega imajo še občutek, da so zapadnjaki mnogo preveč naivni in neresni, da bi jim v primeru sovjetskega napada mogli pomagati. Primer Koreje, kjer se je ameriška pomoč pokazala le v tem, da so Korejo čisto porušili, je svarilen opomin o ameriški vojaški pomoči. Zaradi tega se je nemško javno mnenje v zadnjih časih močno obrnilo od zapada z zahtevo, da se Nemčija združi in nevtralizira med obema taboroma. Nemci žele, da zapad sprejme ponudbo SZ za razpravljanje o njihovi oborožitvi, predno se podvzamejo kakršni koli koraki v smeri njihovega vključevanja v zapadni blok. Podoba je, da je zato tudi poset maršala Montgomeryja v Bonnu imel majhen uspeh, kakor tudi razgovori, ki jih sedaj vodijo visoki zapadni častniki in politiki z nemškimi ministri in generali v zapadnonemški prestolici. Nemčija enako ne zaupa obema svojima zavojevalcema. Hotela bi se izvleči iz naraščajočega viharja, čigar sunke je že čutiti v Evropi po neuspehih zapadnem jakov v Koreji ki so toliko bolj porazni na moralo zapadnega sveta, kolikor so se ti preveč ustili, ko je kazalo, da se jim je vojna sreča nasmehnila. Vprašanje je le, kako naj se temu sporu izmuzne, ko se pa ta vrši ravno za njihovo kožo. Tako postaja nemško vprašanje vedno bolj gordijski vozel, ki spričo težave, kako ga razvozlati vabi tekmece, da bi ga presekali.

— s j —

padnjaki. Po ruskem mnenju je zaradi tega tudi potovanje Eisenhowerja po Evropi povsem brezpredmetno in odvišno. O zedinjeni in nevtralizirani Nemčiji si pa prav nihče ne dela iluzij, da ne bi v sedanjem položaju prav kmalu postala lahek plen Sovjetske zveze.

Stališče jugoslovanske vlade glede vključitve Zahodne Nemčije v Atlantsko armado pa je povedal maršal v svojem zadnjem pogovoru z beograjskim dopisnikom United Pressa, ko je dejal:

Za rešitev vprašanja Nemčije je treba doseči sporazum zaveznikov. Ne bi smeli iti po poti ustvarjanja vzhodnonemške in zahodnonemške vojske. To bi pomenilo oddaljitev od rešitve, to bi pomenilo da se, da to vprašanje rešiti samo z orožjem. To ni pravilno in tudi ni čas, da bi mislili samo na tako rešitev.

Dočim se zapadnjaki spričo razpoloženja svojih ljudskih množic, ki bi za vsako ceno hotele ohraniti mir ne upajo upreti ruskemu pozivu na novo konferenco, sicer dobro vedoč, da ima ta le propagandne smotre, se zdi da je tudi Nemce precej popustila dobra volja in da so se začeli zavedati svojega neprijetnega položaja. Težjo kot blazina med obema svetovnima blokoma z izgledom, da bi se spopad med njima odigraval prevsem na nemških tleh. Sami so za vsak poseg v borbo nepripravljeni, poleg tega imajo še občutek, da so zapadnjaki mnogo preveč naivni in neresni, da bi jim v primeru sovjetskega napada mogli pomagati. Primer Koreje, kjer se je ameriška pomoč pokazala le v tem, da so Korejo čisto porušili, je svarilen opomin o ameriški vojaški pomoči. Zaradi tega se je nemško javno mnenje v zadnjih časih močno obrnilo od zapada z zahtevo, da se Nemčija združi in nevtralizira med obema taboroma. Nemci žele, da zapad sprejme ponudbo SZ za razpravljanje o njihovi oborožitvi, predno se podvzamejo kakršni koli koraki v smeri njihovega vključevanja v zapadni blok. Podoba je, da je zato tudi poset maršala Montgomeryja v Bonnu imel majhen uspeh, kakor tudi razgovori, ki jih sedaj vodijo visoki zapadni častniki in politiki z nemškimi ministri in generali v zapadnonemški prestolici. Nemčija enako ne zaupa obema svojima zavojevalcema. Hotela bi se izvleči iz naraščajočega viharja, čigar sunke je že čutiti v Evropi po neuspehih zapadnem jakov v Koreji ki so toliko bolj porazni na moralo zapadnega sveta, kolikor so se ti preveč ustili, ko je kazalo, da se jim je vojna sreča nasmehnila. Vprašanje je le, kako naj se temu sporu izmuzne, ko se pa ta vrši ravno za njihovo kožo. Tako postaja nemško vprašanje vedno bolj gordijski vozel, ki spričo težave, kako ga razvozlati vabi tekmece, da bi ga presekali.

— s j —

ZAKLJUČNO POROČILO O KONFERENCI DRŽAV COMMONWEALTHA

Treba je nujno in zadovoljivo rešiti vsa vprašanja na Daljnem vzhodu

Nadaljevanje razprave o Koreji pred političnim odborom OZN - Poročilo komisije treh z načeli, ki jih navaja, naj bi poslali pekinški vladi s pozivom, naj takoj pove svoje mnenje

LAKE SUCCESS, 12. — Politični odbor OZN je danes nadaljeval razpravo o korejskem vprašanju. Prvi je govoril nizozemski delegat, ki je odobril poročilo komisije treh. Ravno tako sta poročilo podprla avstralski in grški delegat. Ta je predlagal, naj bi na konferenci z ostalimi državami, kakor predlaga poročilo, sodelovala tudi Francija. Tudi predstavniki San Salvadorja, Ekvadorja, Peruja, Haitija in Južne Afrike so podprli poročilo komisije treh in ravno tako tudi egiptski delegat. Južnokorejski delegat pa je zahteval, naj bi bila zastopana na omenjeni konferenci tudi njegova vlada.

Delegat Iraka je dejal, da bi se pogajanja lahko začela istočasno, in je omenil, da azijske in arabske države pripravljajo nekoliko spremenjeno besedilo resolucije, ki omenja tudi podrobnosti konference, o kateri je govora v poročilu komisije treh. Sirijski delegat je vztrajal naj bi se predstavniki vlad, ki bi se udeležile konference o vprašanjih Daljnega vzhoda, sestali čim prej.

Tedaj je izraelski delegat predložil načrt resolucije, ki določa postopek političnega odbora za rešitev korejskega spora. Resolucija predlaga, naj odbor odobri načela v poročilu komisije treh. Dalje poziva glavnega tajnika OZN, naj pošlje poročilo, ki navaja ta načela, pekinški vladi z zahtevo, naj čimprej pove svoje mnenje o tem. Britanski delegat je podprl ta predlog in seja je bila nato odložena na jutri zjutraj.

V ameriških diplomatskih krogih so mnenja, da predstavlja poročilo komisije treh skrajni diplomatski poizkus za rešitev korejskega spora. Odklonitev pekinške vlade bi imela za posledico, da se nekatere države, med katerimi Velika Britanija, ne bi več obotavljale proglasiti LR Kitajsko za napadalko. V ameriških krogih pravijo, da bi kitajska odklonitev imela sledeče posledile: 1. Proglasitev Kitajske za napadalko; 2 blokada kitajske obale; 3. blokada kitajskega premoženja v državah članicah OZN, ki bi glasovale za proglasitev Kitajske za napadalko; 4, nadaljevanje operacij na Koreji ali proti Koreji; 5. ojačenje obrambe Formoze; 6, pospešitev pogajanj za sklenitev mirovne pogodbe z Japonsko.

Danes je predstavnik ameriškega departmana izjavil v zvezi s predlogi držav Commonwealtha, da se ZDA ne bo udeležila razgovorov, «dokler ne bodo komunisti prenehali vojaških operacij».

* * *

LONDON, 12. — Po 12 sejah se je danes zvečer zaključila konferenca Commonwealtha. Izdano je bilo uradno poročilo, ki izjavlja, da državne Commonwealtha nimajo namena vtikati se v stvari ZSSR, Kitajske ali drugih držav, «Odločeni smo obdržati neodvisnost v naših zadevah ne da bi se bali napada. Rane zadnje vojne morajo biti ozdravljene. Rešitev nemškega in japonskega vprašanja mora biti hitro dosežena. Napraviti moramo vse, da bomo razumeli tiste, katerih gledanja so drugačna od naših. Ko pravimo da vojna ni neizbežna, nočemo s tem reči samo, da se moramo pripraviti, da bomo močni, in bomo z našo močjo preprečili napad. Hočemo reči, da je v svetu, porušenem in dezorientiranim po vojni, povsod velika večina ljudi, ki hočejo mir. Ne smemo obupati, da se ne bi mogli sporazumeti z vsemi državami».

«Dodati pa moramo, da moramo ojačiti naše obrambo z vso hitrostjo in pazljivostjo, dokler bo obstajala grožnja napada. Pripravljeni smo sprejeti kakršno koli žrtev, ki bi bila potrebna za obdržanje tistih načel zakona in mednarodnega reda, ki so glavni pogoj za napredek in mir na svetu».

Poročilo dodaja, da so na konferenci na podlagi tega stališča skušali doseči prenehanje sovražnosti na Koreji. «Velesile morejo na posebnem sestanku odpraviti nesoglasja na osnovi, ki bo ojačila OZN». Drugo poročilo, izdano ob koncu konference pa izjavlja, da so ministri Commonwealtha dosegli sporazum o nujnosti in važnosti pospešitve zadovoljive rešitve vprašanj na Daljnem vzhodu. Priporočajo nove poskuse pri OZN, s katerimi bi uredili glavne probleme na tem področju. Poročilo govori o položaju na Srednjem vzhodu, za katerega pravi, da «predstavlja dobrobit in stalnost na tem področju ter varnost glavne prometne žile, globoko zanimanje držav Commonwealtha».

Na konferenci so razpravljali o napredku zapadnoevropskega gospodarstva, ki ojačuje moč evropskih demokracij pri ohranitvi njih narodne neodvisnosti, kar pomeni velik doprinos varnosti v svetu.

Glede razdelitve surovin so se ministrski predsedniki izrekli za večkratna posvetovanja v tem smislu. Ojačili bodo tudi vse gospodarske organe Commonwealtha.

Adenauer bo v ponedeljek odgovoril Grotewohlu

BONN, 12. — Na posebni tiskovni konferenci v ponedeljek bo kancler Adenauer zavzel uradno stališče glede pisma Grotewohla ki je kot znano predlagal neposredna pogajanja za združenje obeh Nemčij. To odločitev so danes sprejeli ministri zahodnonemške vlade, ki so se po dolgem razpravljanju sporazumeli o potrebi takojšnjega odgovora Grotewohlu. Vendar pa ne bodo sporočili odgovora zvezne vlade voditeljem vzhodne vlade o obliki uradne note. Voditelji parlamentarnih skupin, ki so se doslej pogajali z Adenauerjem o odgovoru Grotewohlu, bodo še enkrat povabljeni, da izrazijo svoje mnenje o dokončnem besedilu vladne izjave.

OSLO, 11. — Norveško zunanje ministrstvo javlja, da bo 16. januarja na vabilo danske vlade v Kopenhagnu konferenca zunanjih ministrov skandinavskih držav.

KAIRO, 11. — Glavni tajnik OZN Trygve Lie bo v času od 20. februarja do konca marca prišel v Kairo na vabilo glavnega tajnika Arabske lige.

Živahni komentarji v Rimu v zvezi z Gronchijevimi izjavami

Nadaljevanje razprave v senatu - V sredo stavka tiskarskih delavcev

RIM, 12. — Na današnji seji parlamenta je minister za obrambo Pacciardi predložil načrt zakona, ki se nanaša na izredne izdatke za oborožitev, ki se imajo razdeliti na tri poslovna leta.

Sledili so odgovori na nekatera vprašanja in za tem glasovanje o celotnem zakonu o pokrajinskih volitvah. Nazadnje so nadaljevali razpravo o zvišanju sodnega osebja. Prihodnja seja parlamenta bo v torek.

V senatu se je nadaljevala razprava o zunanji politiki. Na jutranji seji je senator Scoccimarro predložil resolucijo, na podlagi katere naj bi senat pozval vlado, da pripomore k vsem spodbudam za mirno rešitev vojne na Daljnem vzhodu, dalje naj bi priznala vlado LR Kitajske in podprla predlog za sporazum med vladama Vzhodne in Zahodne Nemčije za enotno Nemčijo. Dalje naj bi Italija ne sodelovala v atlantski vojski ter naj bi dala spodbudo za posvetovanja in skupno akcijo med državami, ki niso še v OZN, čeprav so zaprosile za sprejem.

Na popoldanski seji je republikanski neodvisni senator Della Seta predlagal, naj bi vlada dala spodbudo za sestanek državnih poglavarjev v Rimu pod predsedstvom papeža, «ki naj bi skušali najti pot za zajamčenje miru».

Senatorji Orlando, Nitti, Lucifero, Della Torretta, in Bergamini pa so predložili resolucijo, na podlagi katere je dolžnost vlade, da izpolni obveznosti atlantskega pakta. Vendar pa senat obžaluje, da ne prej ne potem ni bilo nobenega pogajanja, ki bi omilil podrejenost ki jo je „lažna mirovna pogodba“ vsilila Italiji. Zato zahteva senat, naj se podpre vsaka spodbuda, ki daje možnost miru. Če pa bi poizkusi v tem smislu spodleteli, zahteva senat odločno in dostojanstveno politiko v drugačnem duhu kakor do sedaj, zato da se zajamči in izvede enakost pogojev, kar je nujno potrebno za dostojanstvo in čast neodvisne in suverene države».

Večinske skupine pa so predložile resolucijo, ki pravi, da bo Italija «prispevala pri pogajanjih, ki naj omogočijo omilitev napetosti in sporazume, da je Italija svobodno pristala na atlantski pakt in da ga bo zvesto izvrševala». Pri izpolnjevanju teh obveznosti zahteva Italija pravico do enakosti in do priznanja njenih pravih interesov».

Italijanska socialistična stranka pa je tudi predložila svojo resolucijo, v kateri je rečeno, da je Italija, «zato da z dejanji pokaže svoja čustva miru pripravljena skleniti z vsemi državami pogodbe o prijateljstvu in nenapadanju, trgovinske pogodbe in kulturne dogovore. Italija priznava obstoj na svetu suverenih držav z različnim režimom in izjavlja, da je mogoč istočasni obstoj teh držav, ter meni, da je potrebno njihovo mirno sožitje. Italija priznava pravico kolonialnih in polkolonialnih narodov, da pridobijo svojo svobodo in neodvisnost».

Neodvisni senator Lucifero je kritiziral zunanjega ministra in ministra za obrambo Glede Sforze je dejal, da ne uživa zaupanja italijanskega ljudstva, za Pacciardija pa je izjavil, da ne more biti šef obrambe v pričakovanju nove vojne, ker se je svojčas protivil vojaški službi.

Nazadnje sta govorila še senator Romita, ki je obrazložil svojo resolucijo, ter senator Persico. Razprava se bo nadaljevala in zaključila jutri. Govoril bo še De Gasperi in verjetno bo prišlo do glasovanja.

Začasni pravosodni minister Segni je danes predložil parlamentu načrt zakona, ki pooblašča vlado, da izdaja določbe glede proizvodnje in potrošnje. Vlada je pooblaščena izdajati zakonske določbe glede obvezne oddaje živil glede nakupov za državo, glede zaplenitve surovin ter poljedelskih in industrijskih proizvodov; določati nadzorstvo nad cenami, blagom, dividendami in dobički podjetij itd.; nadzorstvo in urejevanje potrošnje z omejitvami glede najema, razpoložljivosti in razdeljevanja proizvodov namenjenih omenjeni potrošnji; urejevanje proizvodne dejavnosti, določitev dobičkov ter omejitve in prepovedi glede investicij, vštevši one, ki se nanašajo na industrijske naprave, na notranjo trgovino, na uvoz, izvoz ter na plačilna sredstva v inozemstvu in na promet.

Minister za industrijo ima namen v kratkem predložiti ministrskemu svetu načrt zakona za rudniška raziskovanja. Državno podjetje bi imelo še vedno glavno besedo pri raziskovanjih in izkoriščanjih ležišč metana in petroleja v dolini reke Pad, ne izključujoč pa nekaterih oblik sodelovanja s privatnimi družbami. Načrt predvideva tudi raziskovanja hidrokarburov v pokrajini Marche, Lucania, Campania, Puglie in Toscana.

Italijanska zveza poligrafičnih delavcev, včlanjena v CGIL, in Italijanska zveza knjigovezov, včlanjena v CISLN, sta sklenili zaradi prekinitve pogajanj za zvišanje mezd razglasiti splošno 24-urno stavko grafičnih delavcev. Nameščenci pri časopisih bodo stavkali v torek od 18. ure do 18. ure v sredo. V sredo ne sme iziti noben časopis; ostali grafični delavci pa bodo stavkali od polnoči med torkom in sredo do polnoči naslednjega dne. Protestno gibanje se bo nadaljevalo z ukinitvijo nadurnega dela in obe sindikalni zvezi si pridržujeta pravico novih ukrepov.

Medtem je demokristjanska parlamentarna skupina nadaljevala svoje seje kot pripravo za sestanek narodnega sveta, ki bo v nedeljo. Gronchi je protestiral proti poluradnemu poročilu v listu «Il Popolo», v katerem je govora o «razočaranjih za tiste, ki upajo na razdor v krščanski demokraciji ali pa na razkol med vlado in poslanci».

V parlamentarnih krogih pa še vedno živahno komentirajo včerajšnje Gronchijeve izjave in uvodnik v listu «La Libertà», s katerimi se kritizira politična akcija vlade in še posebno ministrov Sforze, Pacciardija in Pelle. Poudarja se, da Gronchi kot predsednik parlamenta ve za marsikaj in za marsikateri zakulisni dogodek. Vendar pa pripominjajo, da čeprav je bil morda namen Gronchija bolje koordinirati akcijo vlade z njeno preosnovo, je ta govor sedaj to možnost samo oddaljil. De Gasperi je n. pr. sinoči izjavil, da nima nobenega namena menjati ministrov, ker da je vlada solidarna pri sedanji akciji. Nekateri pa govorijo, da imata Sforza in Pacciardi namen protestirati pri De Gasperiju proti Gronchijevim izjavam in da imata namen ostati v vladi samo pod pogojem, da Gronchi poda ostavko.

RIM, 12. — Glede na težave pri preskrbi s surovinami je italijanska vlada z dekretom predpisala obvezen popis surovin v trgovinskih in industrijskih podjetjih. Po tem dekretu bodo morale podjetja pod pretnjo globe do 10 milijonov lir ali zapora do 1 leta redno dostavljati podatke o gibanju zalog surovin. S prvo izvršilno odredbo je zaenkrat določen popis zalog maščob, premoga, železa in jekla, raznih kovin in nekaterih polizdelkov.

Trumanova gospodarska poslanica

140 milijard dolarjev v prihodnjih dveh letih za vojaške namene - Zvišanje davkov za 8 milijard - Dvig proizvodnje jekla za 120 milijonov ton v prihodnjih štirih letih

WASHINGTON, 12. — Predsednik Truman je danes predložil Kongresu svojo letno gospodarsko poslanico. Zahteval je sredstva, s katerimi bodo ZDA «in svobodni narodi mogli uresničiti vse vojaške napore, ki so potrebni za preprečitev nove svetovne vojne ter zmago v primeru, če bi do nje prišlo».

Truman je zahteval naslednje: 1. Pooblastilo za izdatke in posojila za 140 milijard dolarjev v tekočem letu (ki se konča 30. junija 1951) in za prihodnje leto; 2. Povišanje davkov, ki bodo dosti višji, kot so bili v zadnjih dveh letih (za 8 milijard); 3. Splošen dvig ameriške proizvodne sposobnosti, zlasti pri proizvodnji jekla, aluminija, električne sile in drugih sektorjev, važnih za oborožitvene napore. Industrija jekla mora dvigniti svojo proizvodnjo za 120 milijonov ton v prihodnjih treh ali štirih letih. Razpoložljivo električno silo je treba povišati za več kot 20 milijonov Kw.; 4. Splošen dvig ameriške proizvodnje za približno 25 odst. v petih letih; 5. Pomoč ZDA vsem svobodnim deželam, da bodo dvignile proizvodnjo; 6. Kontrola izvoza in nakazil z namenom, da bodo ZDA lahko izpolnjevale mednarodne obveze in nakazila, ki težijo za enako razdelitvijo surovin, ki primanjkujejo; 7. Zmanjšanje potrošnje, s čimer bodo podprti obrambni napori in izboljšane poljedelske in trgovinske naprave; 8. Ustalitev cen in plač; 9. Dvig oboroženih sil za en milijon in štiri milijone zaposlenih v vojni industriji do konca leta.

Truman je izjavil, da 140 milijard še ne pomeni, da jih bo vlada popolnoma uporabila v prihodnjem letu in pol. Fond mora zadostovati za nekaj let v bodočnosti, Truman je dejal, da bi mogli stroški za obrambo do konca tega leta znašati od 45 do 55 milijard dolarjev.

Truman je nadaljeval takole: «Če bodo svobodni narodi mobilizirali in vodili pazljivo svoje moči, bodo morali izpolniti vse vojaške napore, ki bodo potrebni za preprečenje vojne in morebitno zmago. Viri važnih surovin so na naši strani. Edino vprašanje, ki se postavlja, je, da jih bomo uporabili hitro in pazljivo».

Truman pred leda, da bodo za uresničenje vseh varnostnih programov znašali v prihodnjih dveh letih skupni stroški 140 milijard dolarjev. Ob prijetku korejskega konflikta, torej ob koncu davčnega leta 1950, so znašali 18 milijard dolarjev, danes pa znašajo 20. milijard letno. Ob koncu tega leta se bodo povečali od 49 do 55 milijard, kar je 25 do 35 milijard več, kot sedaj. Sedanji načrti dovoljujejo v teku 12 mesecev zelo hiter povišek teh stroškov, če bi bilo to potrebno.

Sedanji tekoči stroški v te namene znašajo približno 7 odst. narodnega dohodka. Ob koncu tega leta bi mogli doseči 18 odst.. Med zadnjo svetovno vojno so znašali stroški za obrambo 45 odst. narodnega dohodka.

Truman je nato iznesel pet glavnih točk, ki bi omogočili izpolnitev nalog: 1. vsi morajo načrtovati, 2. vsi morajo biti zaposleni, 3. žrtve morajo biti pravično razdeljene, 4. razvijati je treba vse vire, 5. vsi morajo delati skupno z zavezniki za skupno stvar.

Truman je nadalje poudaril, da ni razlike med vojaško in gospodarsko pomočjo. «Prijatelji ZDA imajo potrebo po obeh. Ker smo se združili v vojaški cilijih, se moramo združiti tudi v gospodarskih namenih. Če pregledamo razdelitev vojaških sil, moramo prav tako tudi pregledati uporabo različnih strategično gospodarskih zalog. V tem procesu sodelovanja mora najmočnejši narediti največ in vsi morajo izpolniti svoj del. Naša pomoč bo dala tem deželam možnost, da dvignejo proizvodnjo za svoje in naše potrebe, materiala s katerim ne razpolagamo ali ne razpolagamo v dovoljni meri».

Truman je potem naglasil važnost političnih in gospodarskih načrtov ZDA glede skupnega obrambnega napora in je dejal, da bo kmalu zahteval tozadevna natančna priporočila pred Kongresom. Nadalje je povedal, da more biti skupni obrambni cilj uresničen z zrušenjem vseh trgovinskih pregrad. Zato morajo izpolniti zakone in carinske postopke in znova mora biti odpravljena carina na uvoz bakra.

Truman je dalje povedal, da se je znatno spremenila uvozna in izvozna bilanca ZDA v korist uvoza.

Svojemu poročilu je Truman predložil poročilo, ki so ga predlagali njegovi gospodarski svetovalci.

Priprave za mobilizacijo v Hong Kongu

HONG KONG, 12. — Vlada Hongkonga je ukazala popis vseh angleških državljanov obeh spolov, ki bivajo v Hong-Kongu. Obenem bodo popisali tudi državljane Kanade, Avstralije, Nove Zelandije, Južne Afrike, Indije, Pakistana, Severne Rodezije, Ceylona, Irske ter oseb pod britansko zaščito. Angleški visoki komisar za jugovzhodno Azijo Malcolm Mac Donald je izjavil, da angleške oblasti ne predvidevajo razvoja, ki bi spravil Hong Kong v nevarnost. «Angleške oblasti nadaljujejo svojo politiko nevmešavanja v notranje zadeve drugih držav». Mac Donald je povedal, da angleške oblasti v Hong Kongu še ne mislijo izvesti evakuacije družin funkcionarjev, vendar se pripravljajo za vsak primer.

Izjavljajo, da ima ta popis namen pripraviti vse potrebno za morebitno mobilizacijo v tej koloniji. Kakor poročajo, so v Hong Kongu povečali v zadnjem času angleške čete za 80% in da vojaki ne smejo iz vojašnic.

LONDON, 11 — Ruski oddelek trgovinske zbornice v Manchestru javlja, da je angleško-sovjetska trgovina preteklo leto narastla. V razdobju januar-oktober se je angleški uvoz iz Sovjetske zveze zvišal na 28.454.435 funtov šterlingov v primeri z 8.002.164 funtov šterlingov v odgovarjajočem razdobju prejšnjega leta. Angleški uvoz iz Sovjetske zveze pa je dosegel v istem času 11.672.314 funtov šterlingov v primeri z 9.102.669 funtov šterlingov leta 1949. Trgovinska bilanca je torej ugodna za Sovjetsko zvezo s preko 16 milijonov funtov šterlingov. Sovjetska zveza je za to razliko nakupila predvsem surovine, posebno pa gumij in volno.

Delovanje izvidnic na korejski fronti

Silam OZN pred mestom Wonju grozi obkolitev - Pri Seulu se zbira 280.000 Kitajcev

TOKIO, 12. — Današnji položaj na bojišču je ostal v glavnem neizpremenjen. Vendar, kakor poročajo letalske sile, Kitajci zbirajo vedno večje sile okrog Osana na zahodni obali in Wonjuja na središču. Kljub temu pa je bilo danes opaziti na teh dveh važnih področjih samo delovanje izvidnic. Obrambnemu sistemu sil OZN pri mestu Wonju grozi nevarnost, da čete zbrane na tem področju, obkolijo kitajske in severnokorejske sile. Danes so z desnega boka opazili napredovanje dveh severnokorejskih divizij proti mestu Chungju. Prav tako je prišlo do prvih bojev pri Chechonu in Tanyangu. Na cesti med Chunjujem in Tanyangom so postavile severne čete svoje ovire.

Letalske sile so danes zlasti napadle okolico Wanjuja in sicer s tako močjo, kot so to storile lani pri Waegwanu ob reki Naktongu. Zdi se, da je prav letalsko in topniško bombardiranje preprečilo bližnji napad preko Wonjuja na Chungju. Severno letalstvo je danes napadlo mesto Ansong in Sojonghi. Na Koreji sneži in med dnev

TRŽAŠKI DNEVNIK

POZIV TAJNIŠTVA OF

ZBIRAJMO spominsko gradivo iz NOB

za razstave, ki bodo ob deseti obletnici OF po naših krajih

Letos v aprilu bomo praznovali obletnico ustanovitve OF, ki je v najtežjih dneh sprejela v svoje roke usodo slovenskega naroda. Ta desetletnica nam narekuje, da posvetimo proučevanju narodno-osvobodilne borbe vso skrb, da tako zberemo vse predmete, ki imajo kakršnokoli zvezo z našo narodno-osvobodilno borbo, kakor tudi vse spominsko gradivo, ki more kakorkoli osvetliti dogajanja v tem velikem času.

Pozivamo zato vse slovensko ljudstvo, bivše partizane in aktiviste OF kakor tudi vse one, ki so na katerikoli način spremljali ali sodelovali v narodno-osvobodilnem gibanju, da nam s svojim sodelovanjem omogočijo zbrati čimveč točnih in resničnih podatkov, kakor tudi predmetov iz NOB. Vsak najmanjši podatek, vsak najskromnejši predmet bo nov dokument, ki naj prikaže nam in našim potomcem veličino ljudskega upora proti nacifašizmu.

V proslavo desete obletnice OF bomo priredili nekaj spominskih razstav in med letom objavili spomine borcev in aktivistov. Pri vsakem okrajnem in krajevnem odboru OF so izbrani tovariši, ki jim je bila poverjena naloga, da organizirajo zbiranje spominskega gradiva.

Vabimo vse naše ljudstvo, da s temi tovariši sodeluje in jim s svojo pomočjo omogoči izvršitev sprejete naloge. Za vsa pojasnila se obrnite na okrajne odbore OF, ali na tajništvo OF (Ulica Ruggero Manna 29, tel. 29-582).

TAJNISTVO OSVOBODILNE FRONTE

Še vedno brezplodna pogajanja glede vprašanja industrijskih delavcev

Vodstvo Acegata nenadoma spremenilo svoje stališče ter s tem zaostrilo položaj

Tudi v četrtek zjutraj so se nadaljevala na Uradu za delo pogajanja za rešitev vprašanja industrijskih delavcev. Pogajanj so se udeležili predstavniki združenja industrijcev kot tudi predstavniki sindikalnih organizacij. Prvi in drugi so postavljali nove predloge, ki pa jih seveda nihče ni hotel sprejeti. Kot smo že pisali, je svoje kompromisne predloge stavil tudi advokat Levitus, predstavnik Urada za delo. Ti predlogi predvidevajo prekinitev izplačevanja izrednega poviška v znesku 48 lir ter uvedbo novega poviška, ki bi ga lahko spreminjali po kategorijah, razen v kategoriji najbolje plačanih delavcev. Ta povišek pa bi prenehali plačevati, čim bi delavci dosegli izboljšanje svojih plač. Pri tej točki so se pogajanja ustavila, kajti niti prva niti druga od zainteresiranih strank ni hotela te točke sprejeti. Sindikalni predstavniki so ta predlog Urada za delo še prav posebno ogorčeno odbili, saj bi to pomenilo, da bi lahko delodajalci ukinili povišek takoj, čim bi bila zaradi povišanja življenjskih stroškov, zvišana draginjska doklada, pa četudi bi šlo za borih nekaj lir.

Videč, da tudi ta pogajanja ne bodo privedla do zaželenega uspeha, je advokat Levitus predlagal, da bi se zainteresirane stranke sestale ponovno danes ob 9. uri.

Iz dosedanjih pogajanj, ki trajajo že več časa, ni razvidno, da bi bilo lahko vprašanje industrijskih delavcev v dogledanem času rešeno. Vsi postavljajo nove predloge in vsi jih odbijajo, a delavci ostajajo v položaju, v katerem so bili do sedaj. Prepričani smo, da bo mogoče rešiti to vprašanje šele tedaj, ko bodo postavile sindikalne organizacije odločno zahtevo po splošnem povišanju plač, ki bo lahko pripomoglo k znatnemu izboljšanju življenjskih in delovnih pogojev industrijskih delavcev. Toda take zahteve prav gotovo ne bodo stavili niti predstavniki Enotnit sindikatov niti predstavniki Delavske zbornice; to pa zato, ker se nočejo zameriti delodajalcem, katerih interese s takšno marljivostjo ščitijo.

* * *

Čeprav je kazalo še pred dnevi, da bo vprašanje uslužbencev Acegata v kratkem rešeno in tudi ugodno za delavce same, se je položaj v zadnjih dneh popolnoma izpremenil. Vodstvo Acegata je namreč nenadoma spremenilo svoje dosedanje stališče, prekinilo pogajanja s sindikalnimi predstavniki, ter izjavilo, da je pripravljeno nadaljevati pogajanja edinole še na Uradu za delo. S tem se je seveda položaj spremenil. Uslužbenci Acegata so izjavili, da bodo svojo borbo zaostrili, če bi vodstvo podjetja še nadalje vztrajalo pri tem svojem stališču.

Kdor dijaka revnega podpira bodočnost svetlo narodu odpira!

Uprava ECA za Trst preide pod okrilje Rima

Od 1. julija dalje bo uprava misije ECA za Trst prešla pod okrilje misije ECA v Rimu. Amerikanci pravijo, da ta ukrep nima nobenega političnega pomena, temveč da gre zgolj za praktične razloge.

* * *

Zveza delodajalcev male industrije je poslala včeraj pismo oblastem z zahtevo naj posredujejo pri italijanski vladi, da odstopi tržaški mali industriji del naročil za vojne namene v okviru ameriškega oboroževalnega načrta za Italijo. To je prvikrat, da se tržaški delodajalci potegujejo za vojno proizvodnjo v okviru ameriškega oboroževalnega načrta.

Občinski uslužbenci ne bodo prejeli 25.000 lir predujma

Z velikim ogorčenjem in razburjenjem so občinski uslužbenci sprejeli vest, da je zavezniška vojaška uprava odbila predlog o izplačilu predujma v znesku 25.000 lir vsem uslužbencem občine. Vsi so namreč bili že skorajda stoodstotno gotovi, da bo to vprašanje ugodno rešeno, saj je celo upravni odbor predsedstva cone na svoji zadnji seji odobril načrt glede omenjenega predujma, ki bi ga občinski uslužbenci vračali od bodočih poviškov na svoje plače. Odgovor vojaške uprave, ki se glasi, da ji je sedaj popolnoma nemogoče odobriti izplačila predujmov v znesku 25.000 lir, je pokopal vse nade občinskih uslužbencev.

V odgovoru, ki ga je dala vojaška uprava predsedniku cone v zvezi s tem vprašanjem, je poudarjeno še sledeče: Poizvedbe, ki sta jih zavezniška vojaška uprava in predsedstvo cone vodila ločeno, ne potrjujejo dokazov, ki jih je predložil tržaški občinski svet in iz katerih naj bi bilo razvidno, da prejemajo občinski uslužbenci v Trstu nižje plače od občinskih uslužbencev v Italiji.

Verjetno se bodo občinski uslužbenci še obrnili do svojih sindikalnih organizacij, ki bodo skušale pričeti pogajanja za rešitev spornega vprašanja.

KOLEDAR

Gledališče - Kino - Radio

Sobota 13. januarja
Veronika, Bogomir
Sonce vzide ob 7.44, zatone ob 16.43. Dolžina dneva 8.59. Luna vzide ob 10.39, zatone ob 23.35.
Jutri nedelja 14. januarja
Feliks, Neda

Ko b' sodov ne blo

Ko b' sodov ne blo,
bi tud' čepov ne blo,
in vince bi teklo
v majolke samo.

Pa čepek, ha, ha,
odbiti se da,
in vince v majolko
po curkih kaplja.

Na mizi stoji,
z majolke veli:
«Oj, bratec, le pij,
pa druzga nalij.»

Nalijmo si ga
izpijmo do dna,
saj vince je sladko
in zdravje nam da.

Oj vinček, hoj, hoj!
Bod' dober z menoj,
nikar me ne vrzi
pod mizo nocoj!

Pomagajte tovarišu!

Glavni odbor Enotnega razrednega sindikata industrijskih delavcev je razpisal nabiralno akcijo za hčerko tovariša Giordana Laricha, ki je nevarno bolna. Družina si zaradi težkega ekonomskega položaja ne more nabaviti streptomicina, ki je nujno potreben za hčerkino ozdravljenje.

Kot prvi je imenovani odbor položil 1.500 lir in poziva vse tovariše, da prispevajo po svojih močeh.

Prispevki se sprejemajo na uredništvu Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6-III. nadstropje, v Ul. Machiavelli št. 13 in v Ul. Ruggero Manna št. 29.

Sindikalni odbor industrijskih delavcev ERS

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE za Tržaško ozemlje

PREDSTAVE V DVORANI AVDITORIUMA
ULICA TEATRO ROMANO
V TRSTU

DANES 13. JANUARJA 1951 OB 20. URI
Finžgarjeva drama
„Razvalina življenja"
Vlogo očeta Urha igra Modest Sancin, vlogo Ferjana pa Jožko Lukeš

V NEDELJO 14. JANUARJA 1951 OB 16. URI
Gorinškova komedija
„Rdeča kapica"
Vlogo Rdeče kapice igra Elza Barbičeva, vlogo lovca pa Julij Guštin

V NEDELJO 14. JANUARJA 1951 OB 20. URI
Goldonijeva komedija
„Primorske zdrahe"

Vstopnice se dobijo danes pri Adria - Express, Ul. Fabio Severo 5 b in na sedežu Slovensko - hrvatske prosvetne zveze, Corso Garibaldi 4 - III.

Opozarjamo, da pravilnik za dvorano v Ljudskem domu ne dopušča prodajanja vstopnic V POSLOPJU ZVU ali zbiranja kakršnihkoli prispevkov. Vstop je dovoljen SAMO Z VABILOM, ki se dobi tam, kjer vstopnice.

OF

Danes 13. januarja: seja krajevnih odborov OF v **Dolini** in **Borštu** ob 19.30 v običajnih prostorih;
seja krajevnega odbora OF v **Sv. Križu** ob 20. uri v običajnih prostorih.

SINDIKALNE VESTI

Akcijski odbor za obnovo razrednih sindikatov STO bo imel sejo v ponedeljek 15. januarja ob 19. uri — Dnevni red: Ustanovni kongres Zveze razrednih sindikatov STO.

Člani akcijskega odbora bodo dobili osebna vabila.

NAROCNIKI MORAJO SPOROCITI UKINITVE VEDNO 1. ALI 15. V MESECU, IN SICER 15 DNI PRED ROKOM, OD KATEREGA DALJE NE MISLIJO PREJEMATI VEC LISTA.
UPRAVA.

KINO

Rossetti. 16.30: «Navihanec s ceste», Macario.
Excelsior. 16.15: «S teboj na otok», Ester Williams.
Nazionale. 16.00: «Pot upanja», Raf Vallone.
Arcobaleno. 14.30: «Beneški tat».
Fenice. 16.00: «Zvita devica».
Filodrammatico. 16.00: «Tulsa, ognjena zemlja». Tehnikolor.

Alabarda. 15.30: «Rdeči suknjič». Tecnicolor, Garry Cooper.
Armonia. 15.00: «Ultimatum v Chikagu», Alan Ladd.
Garibaldi. 15.00: «Sokoli Rangoona», John Wayne.
Ideale. 15.30: «Mož mojih sanj», Ginger Rogers.
Impero. 15.45: «Strah pred pretekostjo», J. Crawford.
Italia. 16.00: «Ne uideš mi», Errol Flynn.
Kino ob morju. 16.00: «Moč usode», T. Gobbi.
Savona. 15.00: «Ljubezen pod palubo».
Viale. 16.00: «Alina», A. Nazzari, Gina Lollobrigida.
Vittorio Veneto. 16.00: «Zrebanje Amaconka», Vera Ralston, G. Brent.

Adua. 14.00: «Gianni in Pinotto v Hollywoodu».
Azzurro. 16.00: «Venera in profesor».
Belvedere. 16.00: «Okrvavljeni meči», L. Parks.
Marconi. 15.30: «Prokleta ljubezen», Dolores del Rio.
Massimo. 16.00: «Gianni in Pinotto med cowboyi».
Novo cine. 16.00: «Kitajski malik».
Odeon. 15.30: «Udar in protiudar».
Radio. 15.30: «Vesela vdova», M. Chevalier, J. Mac Donald.
Vittoria. 16.00: «Serenada v Wallechiari», Sonja Henye.
Venezia. «Pesem puščave».
Sv. Vid. 16.00: «Sestanek v Malami», B. Grable.

Gledališče Verdi

Jutri ob 16 bo tretja predstava Verdijeve opere «FALSTAFF» za abonente D. Pripravlja se predstava Rossinijeve opere «PEPELKA».

PROSVETNA DRUŠTVA

Glasbena Matica ima v ponedeljek sejo odbora ob 20.30 v Ul. R. Manna 29. Naj nihče ne manjka, ker je dnevni red važen.

Darovi

GORNIK EMIL iz Bazovice daruje za bolno hčerko tov. Giordana Lavricha 500 lir. Obenem toplo priporoča vsemu demokratičnemu ljudstvu, da bi združeno, vsak po svojih močeh prispeval za bolno tovarišico, ki ji streptomicin lahko reši življenje.

Zaprta ulica

Ul. Foscolo bo od 15. t. m. zaprta za promet od Trga Garibaldi do Ul. M. d'Azeglio zaradi kanalizacijskih del.

TRZASKA BORZA

Zlati šterling 9750-9800, papirnati šterling 1750-1800, dolar 738, telegrafski dolar 745, švicarski frank 170-172 francoski frank 178-184, avstrijski šiling 23.50 - 24.

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 12. januarja 1951 se je v Trstu rodilo 17 otrok, porok je bilo 15 in umrlo je 9 oseb.

CIVILNE POROKE: trgovec Ezio Ziglio in gospodinja Egle Zacutti, agent CP Mario Grassi in gospodinja Ivana Bernich, optik Vittorio Zanot in likarica Lidija Carminatti, težak Ruggero Zanella in gospodinja Valerija Civitani, mehanik Claudio Laurenti in gospodinja Anna Maria Lo Bianco, uradnik dr. Italo Orlando pl. Zon in gospodinja Ivana Petrič, študent Melvin Gene Smith in gospodinja Luciana Tinti, uradnik Ermanno Tomasini in učiteljica Alberta Costarella, težak Bruno Ferri in hišna Ivana Carič, trgovec Vito Sanacori in gospodinja Rosa De Marco, uradnik Vittorino Menazzi in gospodinja Angela Marija Massaro, učitelj Renato Borghini in gospodinja Vanda Zustori, narednik ameriške vojske Armando Varlotta in učiteljica Maria Santoro, bolničar Felice Carbone in delavka Cecilia De Lassis, trg. pomočnik Bruno Sbrolavacca in delavka Ondina Rosani.

UMRLI SO: 47letni Pietro Loss, 63letni Antonio Tossuti, 74letna Emilia Battistuzzi vd. Rigo, 81letni Carlo Sutorini, 87letna Caterina Borlini por. Ive, 55letni Alberto Lazzari, 68letni Rodolfo Bruni, 84letni Italo Pio, 70letni Attilio Soffiatti.

Odgovor „titofašističnega" intelektualca „Delu"

(Nadaljevanje s 1. strani)

Tržaškega ozemlja k Italiji. Le zakaj tržaški kominformizem in tudi KPI ne zavzame jasnega stališča glede «boljše rešitve?» Samo zato, ker si je ne upa povedati svojim zapeljanim slovenskim pristašem. Stvar je tako jasna in logična, da je ne more razumeti samo oni, ki je razumeti noče.

V zadevi osebnih legitimacij stavlja «Delo» cel kup vprašanj. Poiskal sem stare številke «Lavoratora» in sem našel, da je «Lavoratore» dne 18. novembra 1948., št. 1058 objavil v italijanščini in slovenščini pod debelo tiskanim tolažilnim naslovom «SIAU se bo podala na OZN» poziv:

«Prebivalstvo je vabljeno, da dvigne od ZVU vsiljeno izkaznico za preprečitev manevrov ob volitvah».

Proti koncu tega poziva stoji še, spet samo v tolažbo:

«Toda borba za dvojezično izkaznico se bo morala nadaljevati in celo poostriti».

Kaj si je takratni kominformizem predstavljal z «manevri ob volitvah», je razvidno iz skoro vseh številk «Lavoratora», ki so sledile temu pozivu. Citiram samo eno teh številk «Lavoratore» št. 1062 od 23. novembra istega leta, kjer v precej vidnem članku, poleg običajnih psovk očita «bandi Babič», da noče, da bi se delavske mase udeležile volitev in zato odklanja enojezične izkaznice. Takrat je torej «Lavoratore» nam očital kot greh, da odklanjamo osebne legitimacije. Danes nam očita, da smo mi dvigali z vso vnemo osebne legitimacije. Po vsem tem skoro da nima pomena povedati, KDAJ je tov. Branko Babič dvignil osebno legitimacijo, vendar storim tudi to. Njegova legitimacija nosi datum 18. februarja 1949, t. j. točno TRI MESECE po «Lavoratorejevem» pozivu. Zaključke si lahko vsak sam naredi!

«Delo» se je znebilo tudi šaljive trditve, da so dotični moj članek napisali drugi in da sem jaz samo podpisal. — Čutim se počaščenega! — Počaščenega zato, ker sem sam, ne da bi kdo vedel, niti naročil, niti, da bi jaz koga kaj vprašal napisal članek, ki ga «Delo» smatra za inspiriranega od naših političnih voditeljev. Hvala za priznanje!

Kar se pa tiče podpisovanja tujih člankov, poznam kar dva, ki sta podpisala take članke v «Delu». Ne bom ju blamiral pred javnostjo, povem samo to, da sem enemu očital, da je vendar podpisal očitne laži in mi je izjavil, da je on sicer napisal nek članek, da so mu ga pa v uredništvu čisto prenaredili in vtaknili vmes stvari, ki jih on ni napisal. Pozval sem ga, naj svoj podpis prekliče, pa tega ni storil ali iz discipline ali pa iz pozabljivosti. Drugi tak podpisovalec me je isti dan, ko je izšel v «Delu» oster napad proti «raznim Venturinijem, Boštjančičem in Vrabcem» na cesti čisto dostojno in olikano vnaprej pozdravil. Ker se mi je vseeno čudno zdelo, da bi on znal tak članek napisati, sem nujno sklepal, da sploh ni vedel za vsebino tistega članka in zelo verjetno niti to, da je pod člankom podpisan prav on!...

K grožnji o «ljudski» sodbi (beri: kominformistični) bi pripomnil, da je ne jemljem resno. Če je Davide Lajolo iz fašističnega prostovoljca v Španiji lahko postal glavni urednik «Unità» se tudi meni ni treba bogvekako bati.

Zame je ta polemika zaključena. Čemu bi še s polemiziranjem delal «Delu» nezasluženo reklamo. Ljudje itak odpirajo oči in kominformiste zapuščajo. Na morebiten odgovor «Dela» pa, če bo še tako grozil, zmerjal ali zamikal obstoj moje glave, ne bom odgovarjal. Vsak pameten človek itak ve, koliko je vredno pisanje «Dela». Zato pika.

UBALD VRABEC

Od tu in tam nam pišejo

IZ NABREŽINE

Letos bo manj zaslužka

Od županstva nabrežinske občine smo prejeli sledeče poročilo:

«V naslednjem podajamo seznam javnih del, ki jih je občina izvršila v ekonomiji med letom 1950. Običajno se jih naziva zimska dela za zaposlitev brezposelnih delavcev:

Dela v interesu občine	27.650.044 lir
Ceste na račun USVS	3.699.704 »
Ceste na račun Pokrajinske uprave v Trstu	1.039.389 »
Nakladališča in cesta, ki bo vezala kamnolom z železnico	14.478.430 »
Dela ob meji STO	4.247.448 »
Ureditev trgov v Sesljanu	2.655.758 »
Odstranitev ruševin v Sesljanu	790.319 »
	54.561.092 lir

Omenjeni znesek je bil v celoti izplačan za mezde delavcem; le majhen del istega je šel za nakup gradbenega materiala.

Zimska dela 1950-1951 so se pričela pred kratkim. Zal ne bodo imela takega obsega kot prejšnja leta. Vsekakor pa bo občina stremela za tem, da bo dala delavcem zaslužka in kruha».

Kakor smo že poročali, je za letošnja zimska dela ZVU dodelila podeželskim občinam zelo malo denarja. To dela velike skrbi našim občinam, kjer je bolj občutena brezposelnost, zlasti v nabrežinski občini. Večina naših kmetov se ne more preživeti z dohodki kmetij, zato si mali kmetje poiščejo zlasti v zimskem času primerne zaposlitve, da preživijo svoje družine. V nabrežinski občini je zdaj okrog 1000 ljudi potrebnih zaposlitve, od teh pa je skoraj polovica brezposelnih delavcev, ki nimajo kmetije. Z malenkostno vsoto, ki jo je prejela nabrežinska občina za letošnja zimska dela, ne bo mogla zaposliti vseh brezposelnih in potrebnih kmečkih družin svoje občine.

Glede gornjega poročila nabrežinske občine bi želeli dodati še eno pripombo. Jeli občinska uprava nabrežinske občina umno porabila zgoraj navedenih 54.561.092 lir?

Večkrat smo slišali po vaseh nabrežinske občine pikre opazke na ta račun. Zato se bomo k stvari še vrnili, zdaj ko imamo podatke o potrošenem denarju.

Medja vas

Naša vas je bolj v stran in živi bolj svoje samoživo življenje. Zato smo toliko bolj zadovoljni, če nas kdo obišče in nam pove kaj koristnega, poučnega ali zabavnega. V teh dneh smo imeli par prijetnih obiskov, ki so razveselili otroke in odrasle. Za novoletno jelko nam je Dedek Mraz obljubil, da nam bo spet poslal lutke, da se bomo malo razveselili. To nedeljo je izpolnil svojo obljubo. Prišel je tov. Maršič z igrico «Peteršiljčkova mati», kateri so prijetno presenečeni sledili z velikim zanimanjem mladi in odrasli. Hvaležni so za obisk in želijo sličnih prireditev, ker pa vedo da gojijo take želje tudi po drugih vaseh in mora tov. Maršič ustreči tudi drugim, upamo, da bomo slišali kakšno predavanje, saj smo pouka zelo potrebni.

Cerovlje

«Že gre, že gre», so kričali naši in mavhinjski otroci in pozdravljali tov. Maršiča. Nestrpna druščina 45 otrok, katerim se je pridružilo okrog 30 mladeničev in mladenk (nekaj tudi iz Mavhinj), je težko čakala, kaj jim bodo lutke pokazale. Ker le-te ne prenašajo krivice, so jim povedale zgodbo o siromašni materi, katera ni mogla plačati stanarine in je morala pred sodnika. Pa se je vse srečno končalo. Zato so na koncu vsi skupaj zapeli «Moj očka ima konjička dva».

Lutke so pri nas nekaj novega, a vendar že tako priljubljenega, da se otroci neprestano pogovarjajo o njih. Tako bo menda tudi drugod.

GLASBENA MATICA v Trstu je izdala 14 narodnih pesmi v harmonizaciji Franca Venturinija. Priporočamo vsem zborom, da pesmarico naroče pri Glasbeni Matici v Ul. sv. Frančiška 22, kjer dobe 50 odst. popusta. Posamezniki dobe pesmarico tudi v knjigarnah Stoka, Ul. Milano in Fortunat pri Sv. Antonu Novem. Cena knjigi je 100 lir.

Vižovlje

Ob novem letu se je zbrala v gostilni ob tukajšnji železniški postaji esulska drhal — istrski begunci. Skrajno vinjena druščina je začela sramotiti Jugoslavijo z nalašč za to prikrojenimi pesmimi. Mavhinjski mladeniči go to nekaj časa mirno prenašali, ko pa se je divji izbruh stopnjeval, jim je zavrela kri in — če ne gre zlepa, naj gre z grda. Kdor išče, najde. Menda bo to le koristen opomin.

Razumemo ogorčenje mavhinjske mladine, saj je to izraz čustev, ki le potrjujejo, da ni v njih zamrla zavest narodne pripadnosti in navezanosti na oni del našega narodnega debla, iz katerega poganjajo nove zdrave veje družbenega življenja — veje, ki jih ne uničil noben strupen bes esulskih duševnih pritlikavcev in njih plačnikov. V svoji bolni fašistični duševnosti pa se bodo všteli kot se je temeljito vštel fašizem.

Dobra predstava Verdijevega „FALSTAFFA"

Najzanimivejša v seriji Verdijevih oper, ki so se zvrstile v letošnji sezoni je brez dvoma premiera «Falstaffa», katerega smo slišali v sredo zvečer.

Skoro neverjetno se nam zdi, kako je mogel Verdi do svojih 80 let (toliko je bil star, ko je napisal Falstaffa) ohraniti svojo ustvarjalno silo tako svežo. Pa ne samo to — tako v Falstaffu kakor v Otellu se nam Verdi predstavi s povsem novimi izraznimi sredstvi, ki jih je deloma že nakazal v Aidi in ostalih delih svoje tretje razvojne stopnje in katere ne označuje več formalistični niz vok ovirjenih arij, duetov in ansamblov marveč celovitost forme, v kateri je zlasti orkestralni stavek izrabljen tako, da v polni meri pomaga tolmačiti potek vsebine in so v niem spretno izkoriščene možnosti bogate instrumentacije. Da se je Verdi pri tem posluževal, odnosno izkoristil izsledke Wagnerja in drugih, je razumljivo, vendar to prav nič ne zmanjša vrednosti poslednjih njegovih del.

«Falstaff», katerega libreto je po Shakespearjevih «Veselih ženah Windsorskih» in «Henriku IV.» napisal Boito, je sijajen primerek sveže, humoristične opere. Dobrodušen, prešeren nasmeh je razlit vsesko zi, deloma ironičen, pa vendar brez ostre satire — človeške slabosti in nagnjenja so prikazana dobronamerno in opravičljivo. (Primer dialoga med Quickl in Falstaffom v I. sliki II. dejanja, ki je duhovito izpeljan). Verdija skoro več ne poznamo. Njegov glasbeni izraz je postal rafiniran pa vendar še vedno lahkoten in prepleden. Vokalni stavek sicer še dominira, toda melodija je dosti svobodneje grajena — prehaja iz enega glasu na drugega pa tudi na orkester. Pa ravno ta dialog med solisti in instrumenti, ki dobiva često recitativičen značaj, je zanimiv pri Falstaffu. Karakteristično je orkestralno tolmačenje posameznih scen; tako se n. pr. s trobili označi «svečana» prisega dr. Lajusa, da ne bo več pijančeval. Glasbeni izraz je me stoma tako pedantično groteske, kakor da bi Verdi hotel s Falstaffom napisati parodijo na svoja prejšnja dela. Čudovit je za 80-letnega starca mladeniško svež in sentimentalno občuten ljubavni duet Nannette in Fentona. Tudi ne bi mogli Verdiju «Traviate» in «Rigoletta» nikdar pripisati sijajno naslikanega bajeslovnega okolja zadnje slike.

Zaradi poebnosti svojega stila stavlja «Falstaff» celotnemu ansamblu dosti težjo nalogo od oper starejšega datuma in to ne samo s strogo muzikalnega vidika marveč tudi igralsko. Z globokim razumevanjem stilnega obeležja je opero dirigiral Franco Chione in če izvzamemo delna nesoglasja med solisti in orkestrom, je izpeljal svojo nalogo prav dobro.

Odlično kreacijo protagonista je podal Mariano Stabile, ki se mu pozna, da ima tako muzikalno kakor igralsko do potankosti naštudirano vlogo Falstaffa. Posrečena je združitev glavne moške vloge in režiserja v eni in isti osebi, ker je s tem dano jamstvo, da ne bo prišlo tako formalno kakor vsebinsko do nesoglasij, ki bi se pri izvedbi tako zahtevnega dela kaj lahko pojavila. Renato Capecchi, ki nas v vlogi Forda nekoliko spominja na osebnosti iz prejšnjih Verdijevih del, je izoblikoval prepričljiv dasi nekoliko pretiran lik ljubosumnega soproga. Mercedes Fortunati, Miriam Pirazzini in Maria Amadini so kot «windsorske žene» Alice, Quickly in Meg s svojo pojavo prikazale duhovit Shakespearejev ženski trio, ki hoče na šaljiv način kaznovati starega koketneža. Za vse tri bi veljalo, naj bi se še bolj poglobile v problematiko svojih vlog. Pevsko je lepo izstopil duet Rosanna Carteri in Petre Munteanu kot mlada dvojica Nannetta in Fenton Končno ne smemo pozabiti dr. Cajusa (Vittorio Pandano) ter Falstaffovih služabnikov Bardolfa in Pistola (Giuseppe Nessi in Marco Stefanoni), ki so s svojimi humorja polnimi vlogami še poživili svež in šaljiv značaj opere.

IZPRED SODIŠČA

Nadaljuje se razprava o poneverbah v ILVI

Razprava proti uslužbencem ILVE in nekaterim trgovcem zaradi sleparij na škodo tega podjetja se je nadaljevala tudi včeraj. Zaenkrat se ukvarjata obe stranki in samo sodišče z grmado številk, iz katerih bo treba izluščiti, do kod seže krivda obtožencev. Ker pa za javnost suhe številke ne morejo predstavljati zanimive plati procesa ne osvetliti zamotanega stanja, bomo o tem obširneje poročali, čim bodo pričeli z zaslišavanjem prič in bo mogoče obravnavo prikazati v jasnejši luči.

Originalne razsodbe zavezniških sodnikov

Tudi pred zavezniškim sodiščem ni bilo v teh dneh pomembnejših razprav. Zavezniški sodniki so najpogosteje zaposleni z obravnavanjem zadev beguncev, ki se čestokrat zaključijo z dokaj originalnimi razsodbami. Nad tem se vsekakor ne more pritožiti na pr. begunec Erno Kondakor, ki se je decembra lani dokaj nespoštljivo obnašal proti policijskemu stražniku in to potem, ko je v neki gostilni v Ul. Bocardi povzročil pravcati sodni dan.

Čim mu je bilo pretolmačeno, da je zaradi izgredov in zoperstavljanja policiji obsojen na dva meseca zapora, je poprosil sodnika, naj ga verdar ne spravi v nerodnosti sedaj, ko ima že vse urejeno za emigracijo. Sodnik je vzel to z razumevanjem na znanje, se informiral o resničnosti obtoženčevih izjav in ga že popoldne spustil na prostost.

Izteklo se je torej tako nekako kakor pred časom razpravica in razsodba na račun skupinice, ki je sekala smrečice za božična drevesa, in je morala za kazen stoje počakati v dvorani do odhoda majorja Baylisa.

Dokaj slabše se je vsa stvar iztekla madžarskemu beguncu Bori Vaszu, ki je 30. decembra vinjen razsajal, nadlegoval ljudi in se potem zgrda upiral policijskim stražnikom. Vasz je bil obsojen na 6 mesecev in 24 dni zapora ter na objavo sodbe v begunskem taborišču pri Jezuitih, kamor Vasz spada.

Avtomobilska nesreča

Včeraj ob 1 ponoči se je pripetila v Ulici Barriera Vecchia avtomobilska nesreča, ki bi kmalu zahtevala življenje 7-letne Annemarije Vanni, stanujoče na pomolu Bandiera 3.

Medtem ko je namreč vozil po tej ulici s svojim avtomobilom dr. Sergio Pollonio z Borznega trga 4, mu je omenjeno dekletce nenadno steklo čez cesto tik pred vozilom, tako da vozač ni več utegnil izogniti se nezgodi in je kljub temu, da je pritisnil na zavore, podrl otroka.

Dr. Pollonio je ponesrečenko takoj prepeljal v splošno bolnico, kjer so ugotovili, da ima zlomljeno stopalo, potolčeno desno nogo in poškodbe na čelu. Annamarija bo morala ostati v bolnici 20 do 30 dni.

Marsikaj ni v redu na Bolniški blagajni

Za nekatere stvari nosijo krivdo člani sami, za nekatere pa osebje

Včeraj zjutraj je bila na sedežu Bolniške blagajne tiskovna konferenca, katero je vodil dr. Cellante, ki je razpravljal o zelo obsežnem problemu Bolniške blagajne, oziroma natančneje rečeno, o problemu, da se preveliko število članov Bolniške blagajne zateka na zdravljenje, ne da bi bili vsi izmed teh tega resnično potrebni. Poudaril je, da se pojavljajo primeri, ki so na škodo organizaciji sami: prvi je ta, da so vse, že tako zelo redke ambulante, prenatrpane in drugi, ki je tesno povezan s prvim, da ostaja zdravniku zelo malo časa, ki bi ga lahko posvetil pacientu. Zato so pregledi zdravnikov Bolniške blagajne navadno zelo kratki (mnogokrat se zgodi, da traja takšen pregled, od katerega je odvisno zdravje bolnika, komaj dve minuti) ter ne more zdravnik izreči po teh površnih pregledih pravilne diagnoze.

Doktor Cellante je izjavil, da se uprava Bolniške blagajne že dolgo časa bori s temi težkočami; da so stroški za vzdrževanje toliksnega števila bolnikov ogromni, ni treba še posebej poudariti. Seveda, je poudaril, dokler se položaj v Bolniški blagajni ne bo vsaj nekoliko izpremenil, bo zelo težko ugotoviti, v katerih primerih je zdravniška pomoč res potrebna in kdaj ne.

Delo za normaliziranje položaja je otežkočeno tudi zaradi tega, ker je le majhno število ambulant in še te so med seboj zelo oddaljene. Čim bo pa možno pričeti z delovanjem v ambulanti, ki bo zgrajena v Ul. Ginnastica, se bo položaj prav gotovo izboljšal. Izjavil je, da morajo k izboljšanju sedanjega položaja delovanja Bolniške blagajne prispevati tudi člani sami, ki naj javijo, vsak tak primer, kjer ne gre za resnične bolnike: Bolniška blagajna namreč «ni dobrodelna ustanova, niti jama brez dna, iz katere bi člani jemali, kadarkoli bi jih bilo volja».

Dr. Cellante je načel na tej konferenci res zelo važno vprašanje, ki ga bo treba rešiti. Vendar mislimo, da je v svojem poročilu povedal samo del tistega, kar danes ustvarja med ljudstvom nerazpoloženje in kar vpliva, da stvari ne gredo tako, kot bi morale. Strinjamo se z njim, da bo med bolniki, ki se dnevno javljajo v raznih ambulantah, mnogo takih, ki niso potrebni ravno zdravniške nege in ki se zatečejo tja zato, da bi ostali nekaj dni doma ter dobivali od bolniške blagajne nakazano podporo, ali pa iz drugih vzrokov.

Vendar pa mislimo, da hodijo v glavnem k zdravnikom ljudje, ki so bolni in je zato prav gotovo med člani Bolniške blagajne, ki napolnjujejo dnevno ambulante, mnogo več takih, ki so zdravljenja potrebni, kot pa onih, ki skušajo, po besedah dr. Cellanteja, «vzeti iz jame kolikor več morejo». Pač pa bi opozorili dr. Cellanteja in druge, ki odgovarjajo za Bolniško blagajno, da se pozanimajo za drugo vprašanje, o katerem se pa še nihče ni zmislil govoriti na kakršnikoli tiskovni konferenci in sicer vprašanje o postopanju osebja uslužbenega pri bolniški blagajni z bolniki. Le bežen pogled v to področje bi jim pokazal toliko pregrešk in napak, da bi imelo vodstvo Bolniške blagajne z odpravljanjem teh precej dela. Če hoče torej bolniška blagajna od svojih članov, da ji pomagajo pri reševanju prvega vprašanja, katerega je nakazal dr. Cellante, potem naj bolniška blagajna sama pokaže tudi voljo rešiti drugo vprašanje, ki je za zavod sam, kot tudi za njegove člane velike važnosti.

Tudi s papirjem se človek lahko ponesreči

Včeraj se je v naši tiskarni ponesrečil 30-letni uradnik Ettore Marchio iz Ul. Buonarroti 29, ki sicer ni tu zaposlen, marveč se je okrog poldne mudil v tiskarni zaradi registracije in pregleda papirnih zvitkov, namenjenih za tiskanje časopisov. Eden teh zvitkov mu je padel na stopalo in mu ga resno poškodoval. Upoštevati moramo pri tem, da so to veliki in težki zvitki, ki tehtajo po 60 in več kg.

Marchio je bil takoj prepeljan v bolnico, kjer domnevajo, da ima zdrobljeno stopalo in se bo moral zdraviti okrog 25 dni.

Spolzke ceste

Ako bi vsako trčenje motornih vozil povzročilo nesrečo, bi morali tudi v Trstu vsak dan zabeležiti številne žrtve samo zaradi karambolov. K sreči pa odnesejo pri večini takih neljubih srečanj večje ali manjše poškodbe le vozila in se potniki izvijejo le z nepomembnimi praskami.

Včeraj, se pravi, v enem samem dnevu, je bilo šest takih trčenj med avtomobili, «Vespami» in celo tramvaji, ne da bi se moral le eden izmed potnikov na teh vozilih pritožiti zaradi kakršnekoli poškodbe. V glavnem gredo ti karamboli na račun spolzkih cest, zato opozarja policija vozače, naj to upoštevajo in vozijo previdno.

Vabilo na naročbo

V letu 1951 bodo izdale slovenske založbe, poleg drugih, tudi naslednje knjige:

a) Državna založba Slovenije:

I. SLOVENSKI PISATELJI IN PESNIKI:
1. Kersnik: Zbrano del

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

Podružnica uredništva in uprave Primorskega dnevnika v Gorici - Ul. Silvio Pellico 1/II. nadst. - Telefon 11-32

Kominformisti ponujajo begunski organizaciji sodelovanje za borbo proti Jugoslaviji

Pisanje, češ da so begunci resnični demokrati, ki „spoštujejo vsa mnenja in ideje", je do kraja neutemeljeno, kajti vsak goriški Slovenec je na lastni koži občutil njihovo „strpnost"

Goriška podružnica italijanske kominformistične partije je poslala državni zvezi beguncev iz Julijske krajine in Dalmacije nadvse zanimivo pismo, ki ga je omenjena zveza skupno z odgovorom poslala na goriško uredništvo lista «Giornale di Trieste», v katerem je bil včeraj objavljen.

V pismu je tajništvo kominformistične podružnice navedlo že stokrat obrabljene trditve, ki jih dan za dnem lahko zasledimo v vseh kominformističnih listih, in ki jih v vsakih poročilih prenašajo vse kominformovske radijske postaje, češ da «Tito in Kardelj odkrito govorita o napadu na Romunijo, Albanijo, Bolgarijo in Sovjetsko zvezo, kar predstavlja resno grožnjo za obstoj miru na Balkanu». Kominformistični voditelji pa so tudi dejali, da je tudi italijanska vlada soglasna «s sprejemom Jugoslavije v atlantski pakt» in je zaradi tega treba odločno nastopati proti takim sporazumom».

Kot so že pred dnevi izjavili predstavniki MIR (Istrsko revizionistično gibanje), da s sedanjo jugoslovansko vlado ne more priti do pogajanj, dokler ne bodo odpravljene krivice, ki so bile storjene Italiji z «odvzemom njenih ozemelj», tako so se tudi kominformistični leadrj skušali približati državni zvezi beguncev iz Julijske krajine in Dalmacije ter pričeli z njimi koketirati na isti osnovi, ki služi za podlago delavnosti MIR. V pismu so dejali, da «javno mnenje v pokrajini zahteva politično akcijo v korist 35 tisoč Italijanov, ki imajo rezidenco v coni B in tisočev Italijanov v Jugoslavji, ki jih zatira grob Titov režim ter akcijo v korist Italijanov, ki so zaprti po jugoslovanskih zaporih. Javno mnenje ni naklonjeno prijateljstvu s Titovim režimom...».

Že od samega kominformističnega izbruha sovraštva proti Jugoslaviji iščejo poborniki resolucije Informbiroja prijateljske zveze s šovinističnimi italijanskimi strankami, da bi z njihovo pomočjo okrepili «pomoč» jugoslovanskim narodom, da bi se čimprej otresli svojega vodstva, ki «izdaja interese jugoslovanskega ljudstva». Pri tem jih niti najmanj ne moti dejstvo, da se obračajo po pomoč na organizacije, ki so v bistvu najreakcionarnejše in obenem najhujše sovražnice naprednega italijanskega gibanja. Kljub vsej svoji iniciativnosti — ki se kaže s tem, da so vedno kominformistični voditelji tisti, ki prvi ponudijo roko za kompromisno delovanje na škodo jugoslovanskih interesov, in «pravijo, da je skupna akcija za pomoč Italijanom v coni B in Jugoslaviji DOLŽNOST TER ČASTNA NALOGA vsakega Italijana ne glede na njegovo politično pripadnost» — pa svoje iznajdljivost vseeno ne morejo s pridom uporabljati. Šovinistične stranke ne rabijo njihove podpore, ker imajo same dovolj sredstev, da vršijo med izseljenci protijugoslovansko propagando. Zato morajo kominformisti z žalostjo požirati nova razočaranja, ker jih šovinisti kljub vsem njihovim zagotovilom, da bodo «bolj papreški kot je papež sam», načelno odkrito sprejeti medse, kajti njihove preteklosti še ne smatrajo za dovolj čisto, čeprav jo kominformisti že od objave resolucije semkaj dan za dnem krtačijo in čistijo.

Morda pa je bila potrebna prav ta gesta, da kominformistični prvaki še enkrat pokažejo, da so «s sramotno preteklostjo» pretrgali zadnjo vez in da so zaradi tega godni za sprejem v bratovščino, kakršno predstavljajo italijanske šovinistične stranke.

Seveda bi bil ta sprejem samo formalnega značaja. Kominformistična delavnost se že zdavnaj do začnjih odtenkov sklada s šovinistično. Ta enotnost se opaža tako v odnosu do Jugoslavije kot do Slovencev v Italiji ali na Tržaškem ozemlju.

V istem članku «Giornale di Trieste» pa je v odgovoru kominformistični podružnici še ena cvetka, ki jo tvori izjava: «Mi (državna zveza beguncev Julijske krajine in Dalmacije, op. ur.), kot resnični demokrati ne sovražimo nobene države, kadar se ne vmešava v naše zadeve in nam ne krade, kar nam je sveto. Spoštujemo vsa mnenja in ideje, če se te ideje izražajo na miren način in v okviru zakona».

Človek bi mislil, da so jih dogodki izšolali. Vendar kaj takega ni opaziti. Se vedno imajo v mislih in na jeziku «ukradene kraje», «svete meje» itd. Čas bi bil že, da bi se sprijaznili z dejstvom, da niso ničesar izgubili, in da ne bodo prav nič izgubili če bodo «de facto» priznali našemu ljudstvu v Italiji njegove najosnovnejše pravice in svobodno izražanje ideje. Le takrat ko bodo napravili ta korak, bodo upravičeno zapisali, da «spoštujejo vsa mnenja in ideje».

Seja upravnega odbora Trgovske zbornice

Te dni se je pod predsedstvom inž. Renata Pensa sestal upravni odbor Trgovske zbornice. Na seji so razpravljali o shodu predsednikov pokrajinskih odposlanstev, predstavnikov Trgovske zbornice in županov goriške in videmske pokrajine in Trsta, ki se je vršil 6. januarja v Gorici.

Nadalje je upravni odbor razpravljal o navodilih, ki jih je ministrstvo izdalo, da pregleda, koliko surovin imajo industrijska podjetja še v zalogi. Sprejeli so tudi zapisnik zadnje seje odseka za poljedelstvo in gozdarstvo. Pred pričetkom seje je upravni odbor v prisotnosti goriškega župana obravnaval nekatera vprašanja proste cone.

Seja občinskega upravnega odbora

Nakup zemljišča za razširitev Ulice P. Diacono

Pri zadnjih dveh sejah, katerim je predsedoval župan dr. Bernardis, je občinski upravni odbor sprejel številne sklepe, med katerimi so: oddaja občinskega zemljišča v najem podjetju Doganu, ki ga bo uporabilo za razširitev podjetja samega; nakup zemljišča od zasebnikov za razširitev Ul. P. Diacono; zgradba javnega stranišča v Kapucinski ulici; izdatek za nakup sukna za plašče gojencem v zavodu «Oddone Lenassi».

Potem ko so odborniki imenovali za člana komisije za disciplino stalne trgovine g. Marija Morassija, ki bo nadomeščal g. Damiana Culota, ki je podal ostavko, so se še pomudili pri vprašanju poslovanja avtobusov, ki vozijo na določenih progah.

Nadalje so odborniki vzeli na znanje poročilo nadzorstvenega sveta zavoda «Oddone Lenassi» v zvezi s srečolovom, ki so ga priredili na sejmu sv. Andreja. Pri tem so odborniki ugotovili, da se je srečolov zaključil z nepričakovanim uspehom in sklenil, da bo odslej omenjeni zavod imel vsako leto srečolov na sejmu. Z zadovoljstvom so nadalje ugotovili tudi dobre uspehe počitniške kolonije, ki so jo za gojence omenjenega zavoda organizirali preteklo poletje v Beli peči

IZPRED GORIŠKEGA SODIŠČA

Za vino je prodajal tudi pohištvo

Družina 45-letnega Saksida Venceslava iz Ul. Agraria 18 živi že več let v veliki moralni in materialni bedi. Saksida je po poklicu zidar in pride le sezonsko in z najnapornejšim delom do pičlega zaslužka. Ceprav dela ni bilo nikoli zadosti, zlasti v začnjih letih ne, ko brezposelnost potiska številne delavske družine v najhujše pomanjkanje, je Saksida preživel s svojo družino pri vsej skromnosti več srečnih let. Toda, kadar je bila stiska le prehuda, se je v nepoboljšljivih ekonomskih razmerah pričel predajati strastem. Cim si je kaj prislužil, se ni več spomnil družine in žene, s katero je delil veselje in skrbi, marveč je iskal pozabe pri vinu.

Ko je pred meseci prišel do stalnega dela, je docela pozabil na dom. Zvečer ga je vedno pot zavedla v gostilno, kjer je popival in zapravljal zaslužek. Vinu se ni mogel več odreči in zapil je zaslužek do začnjega krajcarja, medtem ko sta njegova še nedorasla sinova z materjo doma dobesedno stradala. Vino in neprava družba ga nista v kratkem času odvrnila samo od družine, marveč sta nanj tako vplivala, da je celo pretepal otroka in ženo, ko se je vračal pozno ponoči domov. Skrbel ni več, kako se doma preživljajo, in ko je že vse zapravil, je čestokrat segel po ženinj posodi in opremi in jo prodal.

V skrajnem obupu se je žena zatekla po pomoč k sodnim oblastem. Včeraj je pred sodniki na kazenskem sodišču tako živo opisala tragedijo svojega življenja, da so bili vsi prisotni ganjeni. Njene izjave je nato s solznimi očmi potrdil 15-letni sin, ki že več časa nadomešča očeta in s skromnim zaslužkom skrbi za mater in mlajšega brata. Sodišče je Saksido spoznalo za krivega obtožbe, da neupravičeno pretepa ženo in otroke, jim odreka vzdrževalna sredstva in ga je — upoštevajoč, da je bil že večkrat kaznovan zaradi najrazličnejših prestopkov — obsodilo na 1 leto in 6 mesecev zapora ter poravnavo sodnih stroškov.

Izsilila je ključe in se vrinila v oddano stanovanje

V hiši st. 17 na Travniku ima gospodinja Mozetič Lojzka že več let v najemu prostorno stanovanje. Hiša je last 37-letne Komjanc Marije iz Ul. Volta 21, ki ni do letošnjega marca niti poznala svoje najemnice. Spoznali sta se šele, ko je nek begunec, podnajemnik Mozetičeve, zapustil sobo in jo je lastnica hiše zahtevala zase. Ker pa je Mozetičeva sobo obljubila nekemu policistu, še preden jo je prvi podnajemnik zapustil, se je zahtevi Komjančeve uprla. Komjančeva pa je s pomočjo dveh mož, in sicer 31-letnega Persolje Alfonza iz Levade 31 in 31-letnega Mikluša Ladislava iz Ul. Brigata Pavia 24 izsilila od Mozetičeve ključ in sobo v nekaj urah natrpala s svojim pohištvom.

Mozetičeva se je najprej obrnila na stanovanjski urad in nato Komjančevo in oba moška naznanila sodnim oblastem, da so ji izsilili ključe in proti njeni volji prišli v njeno stanovanje. Pred sodniki se je Mozetičeva držala tega, kar je izjavila v tožbi, medtem ko so Komjančeva, Persolja in Mikluš trdili, da jim je Mozetičeva prostovoljno dala ključe in odstopila sobo. Kljub temu pa je sodnik dr. Storto Komjančevo in Mikluša spoznal za kriva in ju obsodil vsakega na 9 mesecev zapora pogojno, medtem ko je Persoljo oprostil, ker ni zakrivil dejanja.

15. JAN. BO Z DELOM PRIČEL TRETJI DELOVNI CENTER

Pogozdovanje bregov Soče

Kot smo že pred časom poročali, je Ministrstvo za delo in socialno skrbstvo ustanovilo v Gorici dva delovna centra z namenom, da v zimskih mesecih omili brezposelnost. Poleg že omenjenih dveh pa so te dni odprli še enega. Glavno opravilo zaposlenih v teh delovnih centrih, jo pogozdovanje nekaterih krajev v našem mestu, zlasti bregove Soče. Pričetek dela bo v ponedeljek 15. t. m. in bo trajalo 76 dni. Za delo so predvideni 4 milijoni lir. Medtem ko bodo z delom v tretjem delovnem centru šele pričeli, pa je v ostalih dveh precej živo. V prvem, pod čigar področje spada begunsko naselje na Rojcah, širijo in popravljajo ceste. Ureditev in razširjanje te ceste je narekovalo dejstvo, da se bo begunsko naselje okrepilo z gradnjo novih ljudskih hiš za uslužbence podgorske predilnice. Glavno delo pri cesti je znižanje terena, pri čemer je treba precej delovne sile. Pri tem delu je zaposlenih 70 vajencev. Predvidevajo, da bodo za to delo porabili 102 delovna dneva. Stroški bodo znašali okrog 5 milijonov lir.

Področje drugega delovnega centra je Grojna in Kalvarija. Vajenci, ki so v njem zaposleni, urejujejo cesto, ki pelje iz Grojne na Oslavje in cesto na Kalvarijo. Naravno je, da se bo s temi deli povečal turizem na Kalvarijo in v njeno okolico, kar bo nedvomno imelo po svoji strani določene koristi. Z deli v tem delovnem centru so pričeli v polovici decembra. Opravlja jih 100 vajencev, ki bodo zaposleni 127 dni. Stroški bodo znašali okoli 5 milijonov lir.

Vsi trije delovni centri spadajo pod občinski tehnični urad; medtem ko bo delovni center, ki ima nalogo, da pogozduje, tudi odvisen od pokrajinskega odseka za gozdarstvo.

Rezultat te akcije je, da je okoli 220 vajencev našlo zaposlitev v najkritičnejših mesecih. Kljub temu pa je način, s katerim skušajo tukajšnje oblasti ublažiti brezposelnost, premalo učinkovit, kajti po nekaj mesecih, ko bodo delovni centri svojo nalogo opravili, bodo vajenci zopet na cesti. Zato še enkrat poudarjamo našo trditev, da v naši pokrajini ne bo mogoče odpraviti brezposelnosti vse dotlej, dokler ne bodo oblasti spoznale, da je treba pričeti z gradnjo tovarn in pričetkom javnih v veliko večjem obsegu.

Obsojen tihotapec

Zaradi tihotapstva 1700 cigaret inozemskega izvora so nato obsodili na plačilo 3.500 lir globe 22-letnega Vukovič Jaromira iz Zagreba, ki je brez stalnega bivališča. S prepovedanim blagom ga je policija odkrila na meji s Tržaškim ozemljem v Tržiču. Sodišče je odredilo zaplembo vtihotapljenih cigaret.

KINO

VERDI, 17: «Ne poroči se mama», E. Mac Donald.
VITTORIA, 17: «Klic oktobra», G. Ford.
CENTRALE, 17: «Poslednji Mehikanec», J. Hall.
MODERNO, 17: «Praznik ljubezni», J. Crain.
EDEN, 17: «Razprava», E. Deutsch.

ZAOSTRITI MORAMO BORBO za varčevanje z delovno silo

Kadar govorimo o varčevanju, ne smemo misliti samo na pravilno izkoriščanje surovin, pogonske sile, maziva itd., ampak moramo istočasno misliti tudi na varčevanje z delovno silo, kajti drugače je varčevanje še vedno nepopolno. Ze pri bežnem pregledu v naših podjetjih ne ugotovimo samo, da ne varčujejo z materialom, ampak prav tako nepravilno izkoriščajo delovno silo.

Pri nas imamo dobre pogoje za ustvarjanje rezerv delovne sile, na katere lahko nemoteno tudi računamo, kajti delovna sila, bodisi strokovne ali nestrokovne, ni bila povsem izčrpana, čeprav je naš enoletni gospodarski plan za preteklo leto določal, da bo za njegovo izvedbo potrebnih najmanj 2000 delavcev in to samo pri gradbeni dejavnosti. Če dejansko pogledamo, je pri nas celo leto 1950 delalo povprečno le 1200 delavcev na področju gradbene dejavnosti.

Pri vsem tem pa pri nas obstajajo tudi možnosti, da podjetja sama najdejo novo število delovnih rok. Da lahko pridejo do njih, nam pričajo nerealno postavljene norme, preštevilni upravičeni izostanki, tako imenovane «službene» odsotnosti, pa tudi izguba delovnih dni zaradi bolezni in nezgod, ki so čestokrat posledica nezadovoljivega higienskega in tehničnega zdravstvenega varstva delavstva ter malomarne skrbi za delovne in življenjske razmere delavcev.

Gradbena podjetja so do zdaj bila najslabša pri varčevanju z delovno silo. Tako je gradbeno podjetje «Edilit» v Kopru samo od 10. do 20. decembra 1950 izgubilo 204 delovnih dni ali 12,4% zaradi odsotnosti delavcev. To se pravi, da je v teh 10 dnevih bilo odsotnih od dela nad 20 delavcev. Med temi je bila večina neupravičeno odsotnih. V teh 10 dnevih so morali marljivi delavci opravičiti nič manj kot 1600 delovnih nadur zaradi nediscipliniranih izostankarjev. V gradbenem podjetju v Semedeli so znašali izostanki v isti dobi 11,4% ali 375 delovnih dni, kar pomeni, da je bilo izgubljenih 3000 delovnih ur.

Tako je v tovarni Arrigoni v Izoli od 10. do 20. decembra 1950 bilo odsotnih od dela 64 delavcev in je bilo tako izgubljenih 514 delovnih dni ali 10,2 odst. delovne sile. V tovarni Ampelea pa ni bilo na delu 15,9% delavstva in je bilo tako izgubljenih 674 delovnih dni. Prav tako se tudi v bivši opekarni Nardone v Izoli in Ruda pod Sv. Petrom niso dovolj borili proti izostankarjem in niso za to podvzeli nikakršnih ukrepov. V razdobju od 10. do 20. decembra 1950, je bilo izgubljenih v opekarni Ruda 51 delovnih dni ali 12,1% delovne sile, v Nardone 143 delovnih dni ali 19% delovne sile.

Ker smo že pri tem, naj omenimo, da je bilo tudi v naših trgovinskih ustanovah, to je v OMNIA, v drugi dekadi decembra izgubljenih 227 delovnih dni ali 19% neupravičenih izostankov od dela.

Da so neupravičeni izostankarji «poklicni» in številnejši le v omenjenih podjetjih — kot posledica nezadostnega dela sindikalnih organizacij — nam dokazujejo podjetja Adria, Vovodov, rudnik v Sečjolah, ladjedelnice v tovarni mila Salvetti v Piranu, ki so v zadnjih časih uspele znižati delovne zamude na minimum, ali za najnujnejša opravila in celo na nič.

Varčevanje z delovno silo se ne omejuje le na odpravljanja neupravičenih izostankov. V korist vsakega posameznika in skupnosti je tudi preprečevanje odsotnosti zaradi nezgod in nepredvidenih obolenj, kar pomeni povečati skrb za higiensko in tehnično zdravstveno zaščito ter za življenjske razmere zaposlenih.

Borba za varčevanje ni samo v tem, da varčujemo z materialom. Treba je videti, koliko izgubi podjetje zaradi nepravilnega gospodarjenja z delovno silo, koliko mora izdati za zdravila in bolezenske dopuste, treba je videti, kje so vzroki za odsotnosti in obolenja.

Dolžnost sindikalnih organizacij v prvi vrsti in vseh množičnih organizacij je, da temeljito obravnavajo to tako važno vprašanje.

G. B.

(Iz «Istrskega tednika»)

ISTRSKI DNEVNIK

Podružnica uredništva Primorskega dnevnika v Kopru - Ul. Cesare Battisti 2 - Telefon 70

PRED KONGRESOM ERS

Svobodo, kakršno uživamo mi, želimo vsem delavcem sveta

Iz govora tov. Josipa Lorenzina, delavca Piranskih ladjedelnic v radiu jugoslovanske cone Trsta

Kongres ERS bo za nas delavce pomemben dan, pravi praznik, ker bomo ob tej priliki še bolj utrdili vezi med delavstvom obeh con in ustvarili enotnost, ki mora biti med delavci raznih narodnosti.

Sindikalna razredna enotnost seveda ne bo po volji tistim, ki živijo, odnosno skušajo še danes živeti — in to bodisi v Trstu ali med drugimi narodi tako, da izkoriščajo delavski razred.

Delavci v Jugoslovanski coni Tržaškega ozemlja smo dosegli z našim delom velike uspehe in sedaj hočemo s še večjim delovnim poletom in s še večjo voljo nadaljevati z gradnjo socializma v našem okrožju, vse to ramo ob rami z delavskim razredom Jugoslavije zavedajoč se, da je odvisno od našega dela ne samo naše blagostanje ampak tudi moč jugoslovanskega delavstva.

Delavski razred si je pri nas priboril svobodo in jo bo znal tudi ohraniti. Omogočeno nam je, da vodimo danes s pomočjo sindikalnih podružnic in delavskih svetov tovarne. Svobodo, ki jo danes mi uživamo, želimo tudi tržaškemu delavstvu in vsem delavcem sveta, ki je še danes kljub njihovi vztrajni borbi niso deležni.

Prepričan sem, da bodo tržaški delavci v počastitev našega kongresa povečali borbo proti vsem tistim, ki hočejo razbiti enotnost delavskega razreda.

V počastitev kongresa pa bomo delavci jugoslovanske cone Tržaškega ozemlja povečali svojo borbo za dvig naše proizvodnje.

Delavski kolektiv Piranskih ladjedelnic se je obvezal, da bo na čast kongresa doprinesel 300 prostovoljnih delovnih ur, da bo končal produkcijski plan za mesec januar z najmanj 105 odst., odpravil bo neopravičene zamude do 2 odst. in imel 5 študijskih sestankov.

Vsi delavci se zavedamo, da je prava sindikalna organizacija tista, ki zbira okoli sebe one delavce, ki odklanjajo vsak kompromis z razrednimi sovražniki in z revizionisti marksizma in leninizma. Prepričan sem, da bomo vsi kolikor mogoče veliko prispevali za dvig Enotnih razrednih sindikatov vsega Tržaškega ozemlja».

Naši ribiči smejo loviti ribe v teritorialnih vodah LR Hrvatske

Vojaška uprava JA v Kopru je na prošnjo ribičev Istrskega okrožja dosegla pri vladi LR Hrvatske dovoljenje, da smejo ribiči našega okrožja izvajati ribolov tudi v teritorialnih vodah Hrvatske Istre. S tem bo omogočeno ribičem Istrskega okrožja, da bodo uporabljali v navedenih vodah pri ribolovu devet ribiških ladij.

Sv. Anton

Jutri v nedeljo 14. januarja bomo pozdravili v naši sredi člane mestnega kulturno-umetniškega društva iz Maribora, ki bodo uprizorili trodejansko Mateja Bora «Raztrganci». To bo za naše ljudstvo izreden dogodek, saj že nestrpno pričakuje goste iz Jugoslavije. V nas vseh je še vedno kot je bila za časa borbe živa zavest skupnosti. Skupno z jugoslovanskimi partizani smo se borili za vse pravice, ki jih danes uživamo.

Prireditev bo v novi dvorani našega zadružnega doma, ki lahko sprejme do 1400 ljudi. Vabimo vsa bližnja prosvetna društva in ljudstvo, da pride v velikem številu na prireditev. Preskrbljeno bo za prigrizek in pijačo.

Trgovinska bilanca Istrskega okrožja je nasproti coni A aktivna

Statistika med Istrskim okrožjem in cono A v letu 1950 izmenjanega blaga navaja, da je bilo iz Istrskega okrožja v cono A izvoženega blaga za 543 milijonov in 880 tisoč lir. Nasprotno pa znaša uvoz blaga iz cone A v istem letu 451 milijonov in 83 tisoč lir.

Eden glavnih proizvodov izvoza v cono A je bilo vino, katerega vrednost je znašala 260 milijonov in 137 tisoč lir. Za tem pridejo sveže ribe, kjer znaša izvoz 67 milijonov in 440 tisoč lir, dalje je v vrstnem redu sadje in zelenjava v vrednosti 90 milijonov 388 tisoč lir in končno pride morska sol v znesku 18 milijonov 864 tisoč lir. Po drugi strani pa smo iz cone A uvozili največ stroje, dalje nadomestne dele za stroje in avtomobile, zdravila knjige, filme in električni material.

NAJDENA LISTNICA

Tov. Marija Argenti rojena Benedica iz Semedele naj se zglasi na Krajevnem ljudskem odboru v Koštaboni, kjer lahko dvigne listnico z osebno izkaznico, ki jo je izgubila v Kopru.

Tekmovanje na čast kongressa ERS

Pred kongresom ERS se je aktivnost delavcev v našem okrožju še povečala.

Preteklo nedeljo so bile v Kopru, Izoli in Piranu mestne konference ES, v četrtek pa v Kopru IV. plenum Okrožnega odbora. Člani sindikalnih podružnic pa tekmujejo po vseh tovarnah, gradbiščih in podjetjih.

Kolektiv sindikalne podružnice Palace-hotela v Portorožu je 2. januarja, ko je bil drugi novoletni praznik, napravil 72 prostovoljnih ur. Sindikalna podružnica «Ruda» v Sečjolah je napravila 109 prostovoljnih ur. Sindikalna podružnica pravosodnih ustanov v Kopru bo imela v času tekmovanja tudi predavanje o pomenu in borbi ES v Trstu. Pri gradbenem podjetju Edilit tekmuje 8 brigad za večjo storilnost dela, pri vinski kleti v Skocijanu pa 6 brigad. V Izoli tekmujeta dve brigadi, v Piranskih ladjedelnica štiri brigade najboljših delavcev.

Člani sindikalne podružnice Fructus v Kopru bodo napravili 200 prostovoljnih ur. Nadalje bodo od izplačanih opravljenih prostovoljnih ur v letu 1950 odstopili v korist kongresa 12.000 din.

Člani sindikalne podružnice solin so se obvezali, da bodo zbrali v korist kongresa 10.000 din. delavci tovarne pohištva STIL v Kopru 15.000 din v denarju, za vrednost 3000 din pa bodo napravili prostovoljnega dela. V tovarni Arrigoni v Izoli so na množičnem sestanku sklenili, da bodo napravili 700 ur v vrednosti 10.500 din, v tovarni Ampelea pa 640 ur v vrednosti 9600 din.

V bujskem okraju so v preteklem tednu napravili več tisoč prostovoljnih ur na čast kongresa.

Tudi na ideološko-vzgojnem polju so podružnice poskrbele, da bodo člani lahko razširili svoje obzorje in znanje.

Nekaj misli o agitacijsko-propagandnem delu med šolsko mladino

Iz izkušnje vemo, da je vprašanje agitacijsko-propagandnega dela precej zamotano. Šolski mladinski odbori so pri tem več ali manj navezani sami nase in jim sistematična ideološka vzgoja navadno ne gre preveč lahko. Za seznanjanje šolske mladine in mladine na splošno z vprašanji družbenopolitičnega življenja preteklosti in sedanjosti je potrebno sodelovanje strokovnih propagandistov. Teh pa navadno primanjkuje, zato mora mladinski odbor s pomočjo bolj zgrajenih mladincev temeljito proučiti ustrezajočo literaturo in pričeti z rednimi tedenskimi študiji po razredih. Med mladino je treba popularizirati mladinski in drugi tisk, pri katerem naj mladina tudi sodeluje. Po vseh šolah bi bilo treba pričeti z izdajanjem dobrih stenčasov. Vendar stenčas ne bi smel biti le pogrevanje starih in znanih vprašanj, temveč naj bi mladina na njem iznašala vsa tekoča vprašanja, težave in napredke pri učenju. Le če jih bo do podrobnosti poznala, se bo lahko za odpravo in izboljšanje borila.

Vedno moramo imeti pred očmi, da za ideološko vzgojo mladine v duhu socializma ni nikakih formul ali predpisov, ampak da je potrebna velika samoiniciativa in veliko obzorje propagandista na vseh področjih kulture, prosvete, fizkulture, ljudske tehnike in podobno.

Na V. kongresu KPJ je tov. Djilas dejal: «Ideološka borba je najbistvenejši element začetnega stadja formiranja socialistične kulture pri nas».

Predvsem je važno, da se vzbudi v mladini čut odgovornosti pred mladinsko organizacijo, pred ljudstvom in Partijo, katere program mora biti tudi program mladine. Posebno važno je, da se mladini čim točneje prikaže in pojasni borbo jugoslovanskega ljudstva in KPJ za enakopravne odnose med socialističnimi državami. Skratka, med vso mladino bi bilo treba vnesti in razširiti nov zdrav svetovni nazor svobodnega duha.

Ker se mladinska organizacija spoznava tudi s teorijo marksizma-leninizma, smo tudi na Pomorskem tehnikumu v Piranu uvedli program političnega študija za šolsko leto 1950-1951. Študirali bomo marksistično-filozofski materializem. Program smo napravili ob začetku šolskega leta in vsebuje: Statut LMJ in referat tov. Staneta Kavčiča «O vzgoji mladine», mednarodni položaj FLRJ in graditev socializma, Kominform in še nekoliko drugih vprašanj. Kasneje bo prišel na vrsto študij razlage Velike oktobrske revolucije in dela velikega Lenina.

Pri nas se študij ne vrši šablonsko in prisiljeno, ampak se veliko debatira o vsakem navidezno še tako enostavnem vprašanju. Na področju agitacije in propagande smo poleg političnih krožkov ustanovili tudi Rdeči kotiček, kjer čitamo in poslušamo radio. Pričeli smo tudi z izdajanjem šolskih in razrednih stenčasov. Ne vemo še, če je tak način učenja pravilen in upamo, da nam bodo to pokazali uspehi.

Koristno bi bilo, da bi po našem zgledu začeli delati tudi na drugih šolah ter nas opozarjali na naše napake. Želimo, da bi se agitacijsko-propagandne komisije z ostalih šol povezale z nami. To bi omogočalo, da bi skupno reševali vsa vprašanja in tako zagotovili večje uspehe. Vsi se moramo zavedati velike odgovornosti, ki jo imamo. Današnji čas rabi ljudi, ki se ne bodo ustrašili naporov pri izgrajevanju socializma, in ki se bodo vedno borili za ideje marksizma-leninizma.

Sr-do

Dustolovščine dobrega vojaka Švejka v svetovni vojni

JAROSLAV HAŠEK

53.

PREVEDEL PROF. DR. FRAN BRADAČ
ILUSTRIRAL DR. ROBERT HLAVATY

Meni ni nič javljeno in tuje osebe, ki je ne poznam, ne morem pustiti tukaj v stanovanju. Kakor so nekoč v naši ulici pri slaščičarju Belickovem pustili nekega človeka in ta si je odklenil omaro za obleke in zbežal.»

«S tem ne mislim nič slabega o vas», je nadaljeval Švejk, ko je videl, da se mlada dama obupano drži in joka, «ampak nikakor ne morete tukaj ostati; to morate sami priznati, kajti stanovanje je zaupano meni in odgovoren sem za vsako malenkost. Zato vas še enkrat prav vljudno prosim, nikar se zaman ne trudite. Dokler ne dobim ukaza od gospoda nadporočnika, ne poznam brata. Res mi je žal, da moram z vami takole govoriti, toda pri vojakih mora biti red.»

Medtem se je mlada dama malce zavedela. Vzela je iz torbico vizitko, napisala nekaj besed s svinčnikom, vložila v ljubko majhno ovojko in stisnjeno rekla: «Tole nesite gospodu nadporočniku, jaz pa bom medtem tukaj počakala na odgovor. Nate pet kron za pot!»

«Iz tega ne bo nič», je odvrnil Švejk, «obdržite teh pet kron — tu na stolu so — in, če hočete pojdite z menoj k vojašnici, počakajte name, vaše pisemce bom oddal in prinesel odgovor. Da bi pa tukajle čakali, je docela izključeno.»

Po teh besedah je zavlekel kovčka v predsobo in, rožljaje s ključi kakor grajski ključar, pomembno rekel pri vratih: «Zapiramo!»

Mlada dama je brezupno odšla na hodnik, Švejk je zaprl vrata in šel naprej. Mlada dama je capljala kakor kužek za njim in ga došla, ko je stopil Švejk v trafiko po cigarete.

Zdaj je šla vštric njega in skušala navezati pogovor:

«Ali boste zares izročili?»

«Zares, če sem rekel.»

«Pa boste našli gospoda nadporočnika?»

«Tega ne vem.»

Zopet sta šla molče; šele po dolgem času je začela njegova družabnica spet govoriti:

«Mislite torej, da gospoda nadporočnika ne boste našli?»

«Tega ne mislim.»

«Pa kje, mislite, da bi utegnil biti?»

«Tega ne vem.»

S tem je bil razgovor za dolgo prekinjen; slednjič je vprašala mlada dama:

«Ali niste izgubili pisma?»

«Doslej ne.»

«Torej ga zanesljivo izročite gospodu nadporočniku?»

«Da.»

«Pa ga boste našli?»

«Rekel sem že, da ne vem», je odgovoril Švejk, «čudim se, kako morejo biti ljudje tako radovedni in venomer isto spraševati. To je, kakor če bi jaz na ulici vsakega drugega ustavil in ga vprašal, katerega imamo danes.»

Tako se je končal poskus, dogovoriti se s Švejkom, in pot do vojašnice sta nadaljevala popolnoma molčé. Edino ko sta že stala pri vojašnici, je pozval Švejk mlado damo, naj počaka, ter se dal v pogovor z vojaki med vrati o vojni, kar je moralo mlado damo izredno veseliti, zakaj nervozno je hodila po hodniku in se žalostno držala, ko je videla, da nadaljuje Švejk svoje razlage s tako neumnim izrazom, kakršen je bil videti tudi na fotografiji, tačas objavljeni v «Kroniki svetovne vojne»: «Avstrijski prestolonaslednik se razgovarja z letalcema, ki sta sestrelila ruski aeroplan».

Švejk je sedel na klop med vrati in razkladal, da so bili na karpatski fronti napadi vojske odbiti, na drugi strani pa, da je poveljnik Premysla, general Kusmanek, prišel do Kijeva in da je ostalo v Srbiji za nami enajst oporišč in da Srbi ne bodo dolgo vzdržali, teči za našimi vojaki.

Nato se je lotil kritike poedinih znanih bitk in je odkril novo špansko vas, češ da se mora od vseh strani obkoljeni oddelek vdati.

Ko se je zadosti nagovoril, je šel obupani dami povedat, da bo takoj prišel, naj nikamor ne hodi. In šel je gor v pisarno, kjer je našel nadporočnika Lukaša, ki je ravno nekemu poročniku razlagal shemo strelskih jarkov in mu očital, da ne zna risati in nima pojma o geometriji.

«Vidite, takole se mora to narisati. Če naj k dani premici narišemo navpično premico, moramo narisati takšno, ki tvori z njo pravi kot. Razumete? V takem primeru izpeljete jarke pravilno in ne k sovražniku. Od njega ostanete oddaljeni šest sto metrov. Kakor pa ste vi to risali, bi porinili našo pozicijo v sovražnikovo linijo in bi stali s svojimi jarki navpično nad sovražnikom; vi potrebujete vzbočen kot. To je vendar tako enostavno, kajne?»

In rezervni poročnik, v civilu blagajnik neke banke, je stal nad temi načrti ves obupan; ničesar ni razumel in se je res oddahnil, ko je Švejk stopil k nadporočniku:

«Pokorno javljam, gospod nadporočnik, da vam neka dama pošilja tole pismo in čaka na odgovor.» Pri tem je pomenljivo in zaupno mežikal.

Kar je nadporočnik prebral, ni naredilo nanj ugodnega vtisa.

«Lieber Heinrich! Mein Mann verfolgt mich. Ich muss unbedingt bei Dir ein paar Tage gastieren. Dein Bursch ist ein grosses Mistvieh. Ich bin unglücklich. Deine Katy.»*

Nadporočnik Lukaš je vzdihnil, odvedel Švejka zraven v prazno pisarno, zaprl vrata ter začel hoditi med mizami. Slednjič se je ustavil pred Švejkom in dejal: «Ta dama piše, da ste govedina. Kaj pa ste ji storili?»

«Jaz nič, pokorno javljam, gospod obrlajtnant, jaz sem se zelo dostojno vedel, ampak ona se je po vsej sili hotela kar naseliti v stanovanje. In ker nisem dobil ukaza od vas, je v stanovanju nisem pustil. Pa še z dvema kovčkoma povrh se je pripeljala kakor domov.»

* Ljubi Henrik! Moj mož me zasleduje. Moram brezpogojno nekaj dni ostati pri Tebi. Tvoj sluga je govedina. Sem nesrečna. Tvoja Kati.

(Nadaljevanje sleči)

ŠPORTNI DNEVNIK

Prvenstvo tržaške skupine

V središču zanimanja - tekma med Sv. Justom in Montebellom

Nedelja bo verjetno dokončno prinesla več luči v naše nogometno prvenstvo. Srečali se bosta namreč obe enajstorici, ki imata edini pogoje, da zasedeta prvo mesto. Montebello, ki vodi na lestvici z dvemi točkami prednosti pred Sv. Justom, se je pripravil na tekmo z vso resnostjo, vendar bo moral napeti vse, prav vse sile, ako bo hotel uspešno igrati proti Sv. Justu, ki se kaže iz nedelje v nedeljo v boljši formi. Naj spomnimo samo na visoko zmago prejšnje nedelje proti Olimpiji, ko so zmagali, kljub temu da so bili samo v devetih. Ne vemo pa, kako igra zadnje čase Montebello, ki ga bomo videli v nedeljo po skoraj celomesečnem odmoru. Ako bo Sv. Just prišel na tekmo s popolnim moštvom, je težko predvideti, kdo bo zmagovalec tega nadvse interesantnega dvoboja.

Popoldne se bosta sestali na stadionu «Prvi maj» Olimpija ter Z. W. Škedenj. Po nedeljskem porazu je verjetno tudi morala igralcev Olimpije dobila hud udarec, ki ima lahko dvojen učinek: ali se igralci še z večjo vnemo zagrizejo v igro, želeč popraviti slab vtis, ali pa jim lahko tak poraz odvzame dokončno voljo in željo po vsakršni afirmaciji. Škedenj, ki bo v nedeljo prisiljen igrati okrnjen, ker so bili nekateri igralci zaradi nedisciplinе zasluženo kaznovani, bo skušal biti na višini svojega renomeja; mislimo, da mu zmaga ne more uteči. Na Opčinah se bodo spogledali Kraševci, ki so v nedeljo počivali, ker so pač mislili, da je bolje izgubiti forfait samo z 2:0, kot pa se mučiti devetdeset minut po dežju in blatu ter v zahvalo nesti domov na ducate golov. Ker sta obe ekipi približno enakih moči, se obeta zanimiva igra, zlasti, ker gre za to, katera od enajstoric se bo premaknila z zadnjega mesta; obstaja seveda še možnost, da ne bomo videli na igrišču ene ali pa morda celo obeh moštev. Zadnja tekma, ki jo bodo igrali v nedeljo, bo med Opčinami in Mezgecem. Ker sta obe moštvi približno enakih moči, tudi tej igri ne bo manjkalo interesa in razvnetih navijačev.

Francoske oblasti odklonile Nemcem vizum

GARMISCH - PARTEN KIRCHEN, 12. januarja — Donne Fox, podpredsednik mednarodne bob federacije in obenem predsednik ameriške federacije, je izrazil svoje nezadovoljstvo, ker nemški tekmovalci ne morejo sodelovati na svetovnem prvenstvu, ki bo v Alpe d'Huez blizu Grenobla. Francoske oblasti so izjavile, da je boljše, da nemška ekipa na prvenstvu ne sodeluje, ker je bil kraj svetovnega prvenstva žarišče protinacistične borbe in bi pač Nemci bili tam slabo sprejeti. Iz tega razloga so Nemcem tudi odklonili vstopni vizum. Fox je še dejal: «Mnoga mesta so trpela zaradi nacistov, toda moramo pozabiti. Moj sin je bil padalec in je bil mučen od Nemcev in vendar sem jaz danes v Nemčiji».

Mathis zmagal v slalomu

TRENTO, 12. — Danes je bil na sporedu slalom, na katerem je zmagal Francoz Mathis pred Avstrijcem Zaunerjem in Silviom Alverà. Noggler, ki je bil včeraj prvi v smuku, je zasedel danes šele dvanajsto mesto. Kljub slabemu plasmanu pa je še vedno ohranil rumeno majico — znak zmagovalca. Tekma je bila na pobočjih Martinelle z višinsko razliko dvestotih metrov. Prireditev je oviral novozapadli sneg. Tehnični izidi: 1. Firma Mathis v času 2'8"2, 2. Alois Zauner 2'10"6, Silvio Alverà 2'10"8 itd.. Tretja in zadnja preizkušnja bo veleslalom na gori Bondone, ki bo prihodnjo nedeljo.

Bo tudi šestič Charles ubranil naslov svetovnega prvaka?

EZZARD CHARLES

NEW YORK, 12. januarja — Ezzard Charles je favorit v današnjem srečanju, v katerem bo branil naslov svetovnega prvaka proti Lee Omu. Svetovni prvak je znan po svoji sposobnosti, da zdrži v najhujšem tempu tudi 15 rund borbe, in je znano, da je bil celo Joe Louis proti koncu izčrpan od vražjega tempa, ki ga je Charles diktiral na njunem septembrskem srečanju. Oma ki je po rodu ruski Poljak, se odlikuje po hitrosti, vendar pa govori v njegovo škodo dejstvo, da čeprav ima že 34 let, boksa prvič na 15 rund. Težak je 192 liber, Charles pa samo 185, vendar pa ima Charles na svoji strani mladost, vztrajnost in moč udarca. Pod sedanjim imenom je Oma izgubil okoli 17 srečanj, število borb, ki jih je izgubil pod pravim imenom Frank Czajewski, Lawrence Parrish in Levi Omanski, pa ni znano. Oma je doslej odigral 92 matchev, od teh je izgubil 26, boksal dvakrat neodločeno, osemindvajsetkrat pa je zmagal z k. o. Charles je od 75 srečanj izgubil samo dve, medtem ko je z knoch outom premagal 44 nasprotnikov.

Nasprotnika sta dobro pripravljena na borbo; Charlesu preostane samo, da si še obrije brke, ker boksarska federacija iz New Yorka prepoveduje nastop z brki. Zanimanje za match je zelo veliko, stave pa so v korist Charlesa s 6 proti ena.

Do zaključka redakcije ob 4. zjutraj rezultata srečanja, ki se je pričelo ob 2. zjutraj, po našem času, še nismo prejeli.

V nedeljo začetek lahkoatletske sezone

V nedeljo 14. januarja ob 11. uri organizira lahkoatletska sekcija ZDTV prvi letošnji kros za «Otvoritveni pokal». Proga bo dolga okoli dva tisoč metrov, start in cilj pa bosta na stadionu «Prvi maj». Vsi udeleženci so naprošeni, naj bodo ob 10.30 na kraju starta.

V nedeljo igra Triestina v Novari

Benegas, za katerega so časopisi prelili toliko črnila in uprava nogometnega kluba Triestine dala toliko milijonov, ne odpotuje v Novaro, kjer bo prvo moštvo igralo ligaško tekmo proti Novari. Videli ga boste lahko danes ob 3. popoldne na igrišču Ponziane, kjer se bodo srečale rezerve domače, enajstorice z rezervami Modene. Brez dvoma bo izključitev Pragvajanca iz moštva zopet dvignila oblake prahu med navijači, vendar se nam zdi odločitev trenerja, ali tistega, ki postavlja moštvo, pravilna, Benegas se namreč, kljub temu, da je pokazal svoje znatne sposobnosti, v Genovi ni znašel v novi sredini in v novem načinu igranja, poleg tega pa je v svoji domovini vedno igral na mestu srednjega napadalca, Guttman pa ga je zaradi pomanjkanja drugih igralcev postavil na levo krilo. Ko bo videl več tekem, se privadil na nove sotovariše, na novo mesto in na relativno grobost italijanskega nogometa, bo lahko zopet zavzel mesto v prvem moštvu. Danes zjutraj so odpotovali v Novaro le-ti igralci: Nuciari, Sessa, Martinis, Claut, Grosso, Ciccarelli, Boscolo, Petagna, Petrozzi, Ispiro, De Vito in Valenti. Tekma proti Novari ne bo lahka, ker bodo hoteli domačini za vsako ceno prekiniti s serijo porazov, ki jih je pripeljala v nevarno družbo na repu tabele.

Mutacija ali sprememba glasu

Doraščajoča mladina naj se zaveda, da je v dobi mutacije petje škodljivo in zato nikakor dopustno

Doba, v kateri doživlja mladi pevec spremembo glasu ali mutacijo, je za pevčevo bodočnost izredno važna. Beseda «mutacija» je latinskega izvora (mutare — spremeniti). Stari pedagogi so uporabljali ta izraz za spremembo glasu pri prehodu iz prsne rezonance v lobanjsko ter so dejali, da glas v prehodni legi mutira. Danes pa pomeni mutacija spremembo glasu, ki se izvrši v pubertetni dobi, to je tedaj, ko doraščа deček v mladeniča, deklica pa v mladenko. Ta glasovni proces je v zvezi z dogajanjem spolnega dozorevanja. Trajanje mutacije je dokaj različno. More trajati nekaj tednov, pa tudi več let. Tako je znameniti Lablache (1796—1848) v nekaj tednih postal iz sopranista basist. Vendar pa so to izjemni primeri, kajti mutacijska doba traja pri dečkih navadno po več let in nastopa med 13. in 18. letom. Pri deklicah je ta doba mnogo krajša, vendar pa je smatrati pri njih poklicni pevski študij pred 17. ali 18. letom za nedopusten.

V pubertetni dobi, ko dozoreva človeško telo, raste tudi grlo, dokler ne doseže svoje dokončne oblike. Pri deklicah raste grlo in z njim glasilki le malo, ker traja pri njih prehodna (mutacijska) doba le kratek čas, mnogokrat le nekaj tednov. Zato ostane pri ženskah glasovna lega približno ista, čeprav dozori večkrat dekliški sopran v alt, toni pa pridobijo seveda na volumnu, moči in blesku. Moški smo pričeti s pevskim študijem šele eno leto po končani mutaciji, vsekakor pa ne pred 19. letom.

Med mutacijo je petje škodljivo. Sploh je treba v tej dobi pevski organ v vsakem oziru čuvati. Medtem ko nadlegujejo med mutacijo doraščajočega mladeniča bolečine, hripavost ter je organ zasluzen in nečist, so pa znani tudi primeri, da nastopa mutacija brez nadležnih znakov, tako da je deček niti ne opazi.

Posebno učitelji so dolžni paziti na to, da bodo dečki in deklice takoj oproščeni petja brž ko nastopijo prvi znaki mutacije. Tudi dolžnost staršev je, da pazijo na svoje otroke ter jih opozarjajo na škodo, ki bi jo utrpel njih govorilni organ, če bi ga v tej dobi ne čuvali. Ne sme se pozabiti, da je grlo najnežnejši in najobčutljivejši instrument in da bi najmanjša okvara v stanju njega razvoja vzela glasu blesk in lepoto. Petje ali sploh glasovni napor v času mutacije pomeni povečanje nevarnosti za poznejši glasovni razvoj.

Mutacijske motnje so najbolj očitne pri govoru. Glas je zastrt, nečist, hripav. Navadno so te nevšečnosti zvezane tudi s potrebo po stalnem očhrkavanju. Ako ima pedagog posla s pevcem, čigar organ trpi na posledicah mutacijskih motenj, mora uporabljati vaje z največjo previdnostjo in sicer skozi daljšo dobo izključno v nizki in srednji legi, pa tudi samo od piano do mezzoforte.

Večina znamenitih pevcev se je že v svojih otroških letih odlikovala z lepim glasovnim materialom. Tako so že kot otroci slavili pevske triumfe Duprez, Roger, Tihaček, Saljapin, Baklanov, Caruso, Adelina Patti, Jenny Lind, Selma Kurz itd. Ugotovljeno je, da postanejo dečki z nizkimi glasovi po mutaciji tenoristi, visoki soprani pa basisti. Naj navedem samo nekaj primerov najznamenitejših pevcev polpretekle dobe. Caruso, največji tenor vseh časov, se je v češki dobi odlikoval s prekrasnim, žametnim altom. Znameniti ruski basist Saljapin je bil pred mutacijo visoki sopran. Tenor dunajske Opere Tihaček je bil do svojega 17. leta altist. Ni pa pravila brez izjem. Zato se tudi dogaja, da dečki z nizkimi glasovi postanejo basisti, soprani pa tenoristi.

A. D.

Dynel, novo vlakno - bo nadomestilo volno?

Njujorška tvrdka «Carbide and Carbon Corporation» je po osmih letih poizkusov in raziskavanj v svojih podjetjih postavila na trg novo tekstilno vlakno, — dynel, — ki ga proizvaja iz vinilnega klorura in akrenolitrila. Novo vlakno greje podobno kakor volna ter je proti moljem in plesni popolnoma odporno. Uporabljajo ga za izdelavo raznih izdelkov, pri katerih se zahteva tudi odpornost proti kislinam, ognju in alkalijam.

Računajo, da bodo pričeli v kratkem izdelovati iz dynela koce, moške nogavice, delovne obleke itd. Delajo pa tudi že poskuse za uporabo tkiva v raznih drugih proizvodnih sektorjih.

Dobava češkoslovaških traktorjev Argentini

Iz Buenos Airesa poročajo, da so tamkaj pred kratkim izkrcali prve češkoslovaške traktorje iz skupne partije 2000 traktorjev, ki jih je argentinska vlada kupila od ČSR. V nadaljnjih tednih bodo izkrcali ostale pošiljke iz omenjenega nakupa tako, da bi ČSR izročila zadnje komade do konca marca t. l.

GOSPODARSTVO

TRGOVINA • INDUSTRIJA • PROMET • FINANCE

Zapadnonemški kartel kemične industrije

V Bonnu proučujejo trenutno vprašanje nemškega kemičnega kartela IG-Farben-industrie. Bonnska vlada je nasprotna razpustu tega kartela, kar so bile sklenile zavezniške oblasti z začasnim ukrepom še v novembru 1950.

Po prvotnem načrtu bi kartel razbili na tri skupine: Farben-Bayer, BASF in Gruppe Hoechst; tej bi pripadala tudi Gruppe Niederrhein. K vprašanju je objavil sedaj prof. Hermann Gross od že znanega Kielskega instituta za svetovno gospodarstvo interesantno primerjavo o donosnosti podjetij, v kateri zagovarja mnenje, da treba kemični kartel IG obdržati, ker bi bili sicer oškodovani interesi nemške proizvodnje. Profesor podčrtuje, da se pokaže iz primerjave o poslovnem obsegu in zaposlitvi delavstva posameznih nemških industrijskih skupnosti njih neekonomičnost nasproti ameriški konkurenci. Glede tega navaja naslednje podatke za prvih devet mesecev 1950.

Števila, ki se nanašajo na kupčije so računana v milijonih lir.

Ameriški trusti	obseg kupčij	število zaposlenih delavcev
Dupont	1.236,9	73.500
Union Carbide	715,8	43.000
Eastman Kodak	441,8	42.000
Allied Chemical	389,2	—.—
American Cyanamid	305,5	19.000
Dow Chemical	290,8	14.300
ICI (Anglija)	488,9	100.800 (1949)
CIBA (Švica)	116,0	(v istem razmerju kakor nemške družbe)
Podskupine IG-Farben:		
Farbenfabriken Bayer	122,8	25.600
BASF	107,9	23.000
Hoecht, vključno Griesheim, Naphtol-Chemie, Behring, Knapsack	95,6	15.700
Skupno IG-Farben	326,3	64.300

Nemški vinogradniki zahtevajo skrčenje uvoza inozemskih vin

Po poročilih iz Hamburga je poslala «Weinbau», organizacija ki združuje vse vinogradnike Zapadne Nemčije, bonnski vladi poročilo, v katerem zahteva, da se zniža predvidena količina za uvoz inozemskih vin, ki je bila prvotno določena na vrednost 18 milijonov dolarjev, na največ 12 milijonov dolarjev. «Weinbau» smatra, da je le na ta način mogoče deloma preprečiti krizo v nemški vinarski proizvodnji, čeprav bo uvoz vin še vedno znaten, ker bodo cene padle zaradi preobilne evropske vinske letine in bo kljub znižanju vrednostnega kontingenta količina uvoženih vin po drugi strani večja.

Iz ameriške proizvodnje

Proizvodnja jekla v ZDA je znašala na začetku decembra preteklega leta skupno 82 milijonov ton in ker je poslednji mesec v letu plavžarska industrija še naprej delala z največjo zmogljivostjo, računajo, da so dosegli v letu 1950 celokupno proizvodnjo 88 milijonov ton. Sodeč po sedanjem razvoju, mislijo, da bo proizvodnja v letošnjem letu narasla vsaj na 91 milijonov ton.

Revija «Automotive News», glasnik avtomobilske industrije, poroča, da so avtomobilske tvornice po novem letu znova pregledale svoje proizvodne načrte za civilne namene in pričele zniževati proizvodnjo avtomobilov, namenjenih za civilne potrebe tako, da bo ta omejitev dosegla 30 odst.

Ameriška zunanja trgovina je v 1950 zabeležila mnogo večji uvoz kakor v prejšnjem letu: od 6,5 milijard dolarjev v 1949 so prišli na okrog 9 milijard dolarjev, kar pomeni povišek za 38 odst, ki ga je pripisati raznim potrebam v zvezi z oboroževalnimi načrti in ustvarjanjem zalog raznovrstnih surovin. Verjetno je, da se bo ta razvoj v letošnjem letu še nadaljeval. In je mogoče, da bo uvoz večji kakor izvoz, kar se je doslej v zgodovini ZDA zadnjih 75 let pripetilo trikrat.

Izvoz v 1950 je dosegel okrog 10 milijard dolarjev ali okrog 20 odst manj kakor v 1949, ko je znašala vrednost ameriškega izvoza 11.884 milijonov dolarjev. Trgovinska bilanca pokazuje torej, v lanskem letu prebitek v korist ZDA za zgolj milijardo dolarjev, medtem ko je ta prebitek znašal v 1949 še 5,4 milijard in v 1947 celo 9,6 milijard dolarjev (ako se vštejejo še «nevidne» postavke celo 11,5 milijonov dolarjev).

Nemški dumping pri popravljanju ladij

Iz Osla poročajo, da so norveški brodarji v preteklem letu popravljali svoje ladje skoraj izključno pri nemških ladjedelnicah in so izdali v prvih devetih mesecih v ta namen okrog 40 milijonov kron. Nemška industrija za popravljanje ladij ima namreč skrajno nizke cene tako, da konkurira tudi domačim norveškim ladjedelnicam. Le-te so po drugi strani obtožile Nemce, da izvajajo nelojalno konkurenco. Kljub temu pa bodo norveške ladje še nadalje popravljali v bremenskih in hamburških ladjedelnicah, ker so tudi v ta namen že sklenili pogodbe za letošnje leto, ki bi po dosedanjih podatkih dosegle vrednost 60 milijonov norveških kron.

ČSR - kolonija moskovskega imperializma

Strah pred „titoizmom". Vsak teror informbirojevcev je zaman. Zrelo in napredno češkoslovaško ljudstvo si želi svobodne socialistične domovine svobodnih ljudi

Svobodoljubna češkoslovaška javnost je po resoluciji Informbiroja, kljub policijskemu terorju, že večkrat javno manifestirala svoje simpatije do Titove Jugoslavije in njene odločne borbe za neodvisnost.

Spomnimo se samo vsesokolskega zleta 1948 leta v Pragi, ko je dva meseca po resoluciji, ogromna množica zbranih Pražanov burno pozdravljala in obsipala s cvetjem jugoslovanske telovadce, medtem ko so bili Titovi mornarji na največjem praškem stadionu zaradi burnega ploskanja prisiljeni ponoviti svoj nastop.

Zaradi javnega izražanja simpatij jugoslovanskim predstavnikom in zaradi nastopov v obrambo KP Jugoslavije na raznih političnih mitingih in celo partijskih sestankih trohni veliko število češkoslovaških rodoljubov po temnicah. Kljub aretacijam pa se odpor proti antijugoslovanski kampanji nadaljuje in poostruje. Češkoslovaško informbirojevsko vodstvo je bilo po incidentih 1. maja 1949 in 1. maja 1950 skrajno neugodno presenečeno. Ob mimohodu pri glavni tribuni se je skupina jugoslovanskih «politemigrantov» oglasila z nekaterimi protijugoslovanskimi gesli. Medtem ko je množica protestnih vsa druga gesla sprejela z odobravanjem, je v odgovor «politemigrantov» zavladala - popolna in mučna tišina.

Osnovne množice partijskega članstva se vedno bolj upirajo poskusom, da bi Jugoslavijo prikazali kot sovražnika, katerega je treba mrziti. Se 7. maja 1949 in to med najmočnejšo kampanjo proti Jugoslaviji, so meščani in mestne organizacije v moravskem mestu Tšebiču imele toliko poguma, da so v čast prihoda jugoslovanskega poslanika okrasile mesto s češkoslovaškimi in jugoslovanskimi zastavami!

Tudi po velikem «čiščenju» v KP Češkoslovaške se položaj ni spremenil. Prav zaradi tega so še pred meseci uvedli veliko akcijo «strahovanja»: obsojajo člane Partije, ki so osumljeni «titoizma». Te obsodbe pa imajo publiciteto ter jih objavljajo samo na partijskih posvetih in sestankih tistih mestnih organizacij, iz katerih izhajajo obsojenci, in to z edinim ciljem, da zastrašijo ostale člane. Tako so na primer obsodili v Pragi štiri funkcionarje mestnih partijskih organizacij s kaznijo odvzema prostosti od 12 do 22 let. Kazni so službeno obrazložili s «protidržavnim delovanjem» obtoženih. Podobne vesti prihajajo tudi v zadnjem času precej pogosto.

Niti te metode biričev Informbiroja pa ne bodo mogle omajati simpatij češkoslovaškega ljudstva do Jugoslavije. Vzajemne vezi češkoslovaškega in jugoslovanskega ljudstva so tako globoke in čvrste, da jih niti teror, ki vlada na Češkoslovaškem ne bo mogel razbiti.

Od resolucije pa do danes je ogromna množica nižjih političnih in gospodarskih funkcionarjev poslala v Jugoslavijo, poedincem in ustanovam razna pisma, s katerimi so morali po ukazu svoje vlade pretrgati vse stike, vendar so ob tej priliki potrdili svoje prijateljstvo do Titove Jugoslavije in obenem grajali vladne ukaze.

Prijateljstvo do Jugoslavije je zelo močno tudi v armadi in celo v vrstah policije. Niti ni pomagalo «generalno čiščenje». Zgodilo se je že, da je celo tajna policija zamolčala imena, ko so odkrili simpatizerje Jugoslavije.

Češkoslovaška vlada je že večkrat sprejela iz Moskve ostre ukore zaradi neuspeha širjenja sovraštva do jugoslovanskega naroda, kajti po moskovskem naročilu se mora tudi to plansko izvajati v vseh satelitskih državah.

V zvezi s tem, to je, ker se je premalo napadalo Jugoslavijo, so odstavili tudi češkoslovaškega zunanjega ministra Vladimirja Klementisa, ki je od tedaj izginil brez sledu. Moskva pa je še posebno nezadovoljna s češkoslovaškim propagandnim aparatom. Zaradi tega so bile izvršene razne spremembe pri praški radijski postaji, medtem ko je «Za mir in ljudsko demokracijo» službeno glasilo Informbiroja z dne 12. decembra preteklega leta ostro napadel češkoslovaški tisk. Največjo grajo si je zaslužil «Rude pravo», katerega glasilo Informbiroja obtožuje, da ni dovolj oster v «protititovski kampanji» in da so objavljeni članki polni «političnih in teoretskih napak».

Naglasiti je treba, da je javni napad na «Rude pravo» sledil kljub temu, da so pred kratkim zamenjali glavnega urednika istega lista in iz istega «načelnega» razloga.

Lahko trdimo, da nobene povečane salve laži s stolpcev češkoslovaškega informbirojevskega tiska ne bodo mogle spremeniti nepobitno dejstvo, da se češkoslovaški narod in češkoslovaški komunisti ne strinjajo z neprijateljsko politiko, katero vodi vlada CSR do Jugoslavije. Češkoslovaški narod je zrel in napreden narod in dobro ve, da je umetna razdelitev Jugoslavije in CSR v dva, nasprotna tabora v edino korist moskovskega imperializma, ki si po starem geslu «divide et impera» želi zagotoviti jarem, ki je bil postavljen na vrat Češkoslovaške. Težak je pač posel, ki ga mora izvrševati češkoslovaška marionetska vlada. Povsod vidijo «titoiste» in se z dneva v dan v svoji nervozni jezi izmišljujejo nove «mere sigurnosti». Vse to pa je zaman, kajti ne moremo govoriti o «titoistih» na Češkoslovaškem, pač pa je tu prizadet ves češkoslovaški narod, ki je, z izjemo peščice izdajalcev, ves prežet s svobodnim duhom, ki teži k ustvaritvi svobodne socialistične domovine svobodnih ljudi v nasprotju z današnjim položajem protektorata — ali še hujše — kolonije moskovskega imperializma.

Ta svobodni duh, kakor tudi tradicionalno solidarnost z Jugoslovani ni mogla uničiti niti Hitlerjeva okupacija in je ne bodo mogli uničiti niti začasni nasledniki okupatorja.

STANJE ITALIJANSKE TRGOVINSKE MORNARICE

Tik pred vojno je razpolagala Italija s trgovinsko mornarico v skupni tonaži 3.537.000 ton ali trikrat toliko kakor leta 1918. Med vojno je seveda večina tega brodovja izginila, vendar pa so z dvignjenjem potopljenih ladij, nakupom ladij vrste «Liberty» ter cistern vrste «T» izboljšale položaj tako, da je bilo, z novimi gradnjami in nakupi v inozemstvu vred, ob koncu 1947 že za 1,979.000 ton ladjevja, ob koncu 1948 2,405.000 ton in ob koncu 1950 okrog 2,700.000 ton, kar pomeni, da je Italija pridobila nekako 77 odst. predvojne ladijske tonaže, ki predstavlja trenutno 3 odst svetovne trgovinske tonaže.

To optimistično sliko znatno pokvari podatek, da odpade okrog 38 odst. vseh trgovinskih ladij na nad 20 let stare enote in povrhu, da tvorijo ladje «Liberty» 35 odst. vsega trgovinskega parka. Te ladje so sicer še vedno dobre, vendar pa utegnejo biti v nekaj letih bolj zastarele kakor druge vrste ladij.

Po sestavi je bilo stanje na dan 1. oktobra 1950 naslednje: 562 tovornih ladij s skupno tonažo 1, 645.683 ton, 108 mešanih, potniško- tovornih in potniških ladij s 473.031 tonami, ter 137 petrolejskih ladij — cistern, ki dosegajo tonažo 584.405 ton. Posebnih ladij—hranilnikov, ki jih je imela Italija pred vojno 12 in ki služijo za prevoze posebno pokvarljivega blaga (sadje, meso itd.), danes še nimajo.

Četudi je tonaža vsega plovnega parka nižja od one junija 1940 (3,314.487 ton) pa računajo, da današnji plovni park opravi prav toliko, ako ne celo več prevozov kakor predvojna trgovinska mornarica iz Italije. Najbolj primanjkuje mešanih in potniških ladij, ki jih je nad polovico manj kakor pred vojno. Nasprotno pa je petrolejskih ladij za okrog četrtino več kakor junija 1940 in so povrhu bodisi po hitrosti vožnje bodisi po zmogljivosti ladijskega prostora mnogo boljše kakor predvojne cisternske ladje.

ROJSTVO IN ŽIVLJENJE OSVOBODILNE FRONTE V GOR. VREMAH

Piše v jubilejno knjigo France Magajna

PREHRANA PARTIZANOV - GLAVNA SKRB LJUDSTVA

Razmeroma lahko delo voznikov, ki so ponoči peljali hrano partizanom. Fašisti pa so se ponoči zapirali iz strahu v utrjene bunkerje

Zdelo se mi je od začetka, da je biti gospodarski referent nekaj luštkanega. Gotovo so izvedli tovariši, da sem absolvent kmetijske šole in da bom lahko pošiljal mesečne referate o gospodarskem stanju v rajonu. Prav nič kočljivo ne bo to delo. Kar lepo pri mizi bom sedel in pisal, kako uspeva ajda in repa in kako kaže koruza.

A-ha ljuba duša! Vse nekaj drugega je bil odslej moj posel. Mojih «referatov» ni nihče potreboval, pač pa so borci potrebovali hrane. Njihovi intendantje je niso mogli najti na cesti, pač pa so jo iskali pri gospodarskih referentih.

Komaj zdaj sem spoznal: Tisti ljudje, ki skrbijo za prehrano milijonskih armad, so vredni, da jih papež proglasi za svetnike!

Le za nekaj desetin ljudi je bilo treba meni skrbeti in še nisem vedel, kam bi se obrnil. Kje bom dobil, kdo mi bo dal? je bilo stalno vprašanje. In s čim bom plačal, tudi!

Barka je imela to posebnost, da so skozi njo potovale edinice iz zapadne Istre v Slovenijo in obratno. Tu so navadno počivale in — kajpada — tu so zajtrkovale ali kosile ali večerjale. V začetku so vaščani delili hrano z njimi, pozneje jo je bilo treba iskati drugod.

Gospodarski referent je imel v vsaki vasi rajona svojega pomočnika. Dolžnost vsakega je bila, da v svoji vasi zbira ves mogoči živež, predvsem maščobe, in da tega sproti privaža rajonskemu, ki mora imeti za ta dotok skladišče. Tukaj bi se vse gromadilo in od tu bi odhajalo tja, kamor bi bilo treba. Temu načrtu sem jaz takoj od začetka ugovarjal. Ce masiramo živež na enem mestu in pride to okupatorju na nos kar je bilo zelo, zelo mogoče, tedaj bo ta privozil svoj kamion k skladišču in lepo zaplenil vse. Na vrh kamiona bo lahko položil še velecenjenega gospodarskega referenta, če ga ne bo prej obesil na kak latnik. Svetoval sem, da naj vsak vaški gospodarski referent sam skrije nabrani živež v svoji vasi in naj le redno sporoča rajonskemu, kaj vse ima in koliko. Ta moj predlog je na sestanku tudi obveljal.

Kadar je odtlej prišel k meni vojaški intendant, sem mu le naštel, kaj, koliko in kje imamo in po njegovih potrebah sem mu dal nakazilo, da dvigne in odpelje potrebno blago. Včasih se je zgodilo, da so vojaki sami odvedli odkazano hrano, največkrat so pa vaški referenti poskrbeli za prevoz. Bilo je nevarno za prevoznike, ko je vladal slavni «koprifogo», na srečo so se pa tudi fašisti v nočnih urah zaprli v svoje bunkerje in niso pokazali nosu na plan.

Pa so prišle druge kočljive stvari. Prihiti k meni kurir z Barke in mi zaupa: «Jutri zvečer pride na Barko dvesto borcev iz Istre. S samim krompirjem jim ne moremo postreči. Potrebujemo vola ali najmanj kravo. Poskrbi!»

«Pa kje naj najdem to kravo, zlati moj človek?»

«Kjer moreš! Ako ne veš za nobeno, ki bi bila na prodaj, vzemi dva vaška funkcionarja s seboj in rekviriraj.»

Lepa naloga, to je treba reči! Rekviriraj nasilno, potem bo pa razsrjena gospodinja tekla nekam se pritožit.

Opustil sem delo (nekaj sadnih drevesc sem posajal) in zdirjal v vas naravnost k Francetu Zrnčevemu, ki je bil blagajnik vaškega OF in ki je imel še posebe ta dar, da je poznal vse krave od Trsta do Snežnika.

Pojasnil sem mu zadevo in čakal rešitve iz njegovih ust.

«Nič kruha ne bo,» je rekel vznemirjeno. «Za nobeno tako kravo ali vola ne vem.»

«Bo treba rekvirirati, fant!»

Bežal sem naprej. Na cesti naletim na Jožeta iz sosednje vasi.

«Jože, prijatelj moj, ali veš morda za kako jalovo kravo, ki bi kje bila na prodaj?»

«O ja, vem za dve. Ta-le v naši vasi ima eno in oni drugi ima tudi eno.»

Kmalu bi Jožeta objel in poljubil njegova začikana usta!

Takoj znova k Zrnčevemu Francetu:

«Pusti vse in odidi. Preglej obe kravi, presodi težo, zglihaj in kupi. Plačal bom jaz.»

Pozno zvečer pride France scagano k meni:

«Ne bo nič, veš. Bojijo se. Oba gospodarja pravita, da bo njihova smrt, če se razve, da sta prodala partizanom.»

«Dobro, dobro. Nič zato. Kar miren bodi in pojdi spat.»

Še tisto noč je tekla kurirka na Barko.

Po polnoči sta obe kravi odmukali v barske hribe!

Včasih je bilo pri teh stvareh tudi nekaj šale. Lado Petrič iz Il. Bistrice, po ženitvi v sorodu s Fužinarjevo družino, pride neki večer k meni in pravi: «Pri Fužinarjevih imajo kravo, ki ni za nobeno rabo. Daj mi dovoljenje, da jo zakoljemo in razprodamo meso.»

«Bravo, Ladko!» sem rekel. «Sam bog te je prinesel! Tudi jaz bi rad jedel meso, toda tista Fužinarjeva krava bo šla še nocoj na Barko. Borci jo bodo obrali do belih kosti, mi bomo pa vtaknili prst v usta.»

Lado se je veselo nasmehnil in rekel: «Če je tako, pa naj bo tako.»

In bilo je tako!

Lado Petrič opravlja danes zelo važno funkcijo v Kopru.

Sestanki terencev in tudi množični so se čedalje bolj množili. Vršili so se v posameznih vaseh, bili so rajonski in tudi izvenrajonski. Kurirji in še bolj kurirke so štigale sem in tja v vseh dnevnih in nočnih urah. V nočnih urah je bilo slišati kmečke vozove, ki so po skritih potih cvilili in peljali borcem v hribe krompir, moko in drugačen živež. Ti vozovi so morali včasih tudi bežati nazaj, da bi ne prišli sovražniku v roke. Opasna igra je bila ali nadvse zanimiva in razburljiva. Ne bi povedal resnice, če bi trdil, da je vse šlo kakor po loju in s popolnim navdušenjem. Marsikdo se je jokaje branil takih del, odrekel pa vendar ni nobeden. Bilo je pač neprijetno delo in od vraga nevarno, ali, moralo je biti izvršeno. Vsi smo se počutili kakor vojaki. Kakor Mojzesova četa smo potovali po trpljenja polni poti proti svobodi in mnogo jih je bilo, ki se jim je tožilo po «egiptovskih polnih loncih mesa» nazaj se pa le ni vrnil nobeden. Ze zaradi sramote ne. Kdor je bil nam nasproten, je pa že brez tega bil od nas ločen.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNISTVO: ULICA MONTECCHI, št. 6, III. nad. — Telefon štev. 93-808 in 94-638. — Poštni predal 502. — UPRAVA: ULICA SV. FRANCISKA št. 20. — Telefonska št. 73-38. OGLASI: od 8.30-12 in od 15-18 - Tel. 73-38. Cene oglasov: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 60, finančno-upravni 100, osmrtnice 90 lir. Za FLRJ: Za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 10 din.
Odg. urednik STANISLAV RENKO. — Tiska Tržaški tiskarski zavod. — Podruž.: Gorica, Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 1 1-32 - Koper, Ul. Battisti 301a-I, Tel. 70.

NAROCNINA: Cona A: mesečna 260, četrtletna 750, polletna 1400, celoletna 2600 lir; cona B: izvod 3, mesečno 70 din; FLRJ: izvod 4.50, mesečno 90 din
Poštni tekoči račun za STO-ZVU: Založništvo tržaškega tiska, Trst 11.5374. — Za Jugoslavijo: Agencija demokratičnega inozemskega tiska 2 Ljubljana, Tyrševa 34 - tel. 20-09, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 6-1-90332-7. — Izdaja Založništvo tržaškega tiska D.ZO.Z. - TRST